

OPENBARE VERGADERING VAN 20 APRIL 2016

Voorzitter: de heer P.E.J. den Oudsten

Aanwezig: de dames K.W. van Doesen-Dijkstra (D66), W. Paulusma (D66), F. Woudstra (D66), M. van Duin (SP), L.R. van Gijlswijk (SP), K. Boogaard (PvdA), S.M. Brouwer (PvdA), B. Enting (PvdA), P. Brouwer (GroenLinks), G. Chakor (GroenLinks), S.A. Koebrugge (VVD), A.M.J. Riemersma (Stadspartij), A.K. Kuik (CDA), I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie) en M.E. Woldhuis (fractie Woldhuis) en de heren B.N. Benjamins (D66), K.D.J. Castelein (D66), J.H. Luhoff (D66), C. Schimmel (D66), A.J. Wonink (D66), E. Zirkzee (D66), D. Brandenburg (SP), J.P. Dijk (SP), B. de Greef (SP), W.H. Koks (SP), M. van der Laan (PvdA), J.P. Loopstra (PvdA), D.J. van der Meide (PvdA), D.S. Ruddijs (PvdA), M. van der Glas (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), M.D. Blom (VVD), J.R. Honkoop (VVD), A. Sijbolts (Stadspartij), M. Bolle (CDA), H.P. Ubbens (CDA), E.B. Koopmans (ChristenUnie), M.M. van den Anker (Student en Stad) en G.J. Kelder (Partij voor de Dieren)

Afwezig m.k.: mevrouw M.E. Woldhuis (fractie Woldhuis) en de heer R.J. Lammers

Griffier: de heer A.G.M. Dashorst

Secretaris: de heer B. Popke (ter vervanging van P.J.L.M. Teesink)

Wethouders: de heren P.S. de Rook (D66), T. Schroor (D66), J.M. van Keulen (VVD), R. van der Schaaf (PvdA) en M.T. Gijsbertsen (GroenLinks)

1. Opening, mededelingen en vaststelling verslag

De VOORZITTER: De vergadering is geopend. We hebben een bericht van verhindering van de heer Lammers en ook mevrouw Woldhuis is plotseling wegens een specifieke omstandigheid verhinderd. Wij hebben een kleine wijziging in de agendavolgorde. In de agenda, zoals u die voor u hebt liggen, spreken we onder agendapunt 2a en 2b van een afscheid en van een installatie. Dat gaat wel plaatsvinden, maar pas op het eind van de vergadering. Het komt omdat wij op speciaal verzoek van de heer Castelein hem zijn laatste optreden in deze raad niet wilden onthouden. We hebben vanavond zoals gebruikelijk ook weer gasten, die al zijn ingewijd in het werk van de raad. Hartelijk welkom. Ik weet niet of het nu een geluk is of een minder prettige bijkomstigheid, maar wij verwachten zelf een heel korte vergadering. Maar je weet het nooit, als je dat vooraf zegt, dan kan het lot je ook nog wel eens inhalen.

1.a: Vaststelling verslagen actualiteitendebat en extra raad 23 maart en raadsvergadering 30 maart 2016

De VOORZITTER: Ik ga over tot de vaststelling van de verslagen van het actualiteitendebat en de extra raad van 23 maart en de raadsvergadering van 30 maart. Iemand daarover een opmerking? Niemand? Dan besluiten wij conform.

2. Benoemingen

2.a: Afscheid raadslid K.D.J. Castelein (D66)

Wordt agendapunt 9a.

2.b: Installatie raadslid T. Rustebiel (D66)

Wordt agendapunt 9b.

2.c: Benoeming leden Adviescommissie voor de Sport (raadsvoorstel 24 maart 2016, 5604927)

De VOORZITTER: Dan gaan we over tot de benoeming leden Adviescommissie voor de Sport. Iemand daarover nog het woord? Niemand? Dan besluiten we ook daarover conform.

3. Mondelinge vragen en interpellaties

Er zijn geen mondelinge vragen of interpellaties.

4. Initiatiefvoorstellen

4.a: Initiatiefvoorstel Aanpak Groningse huisjesmelkers (gewijzigde versie 11 april 2016, 5637430)

De VOORZITTER: Dan hebben wij agendapunt 4, initiatiefvoorstel. Het initiatiefvoorstel Aanpak Groningse huisjesmelkers is ingediend. Daar geldt een vaste volgorde voor. Eerst krijgen de fracties het woord, dan het college en dan als laatste de indieners. Wie mag ik het woord geven? De heer Castelein.

De heer CASTELEIN (D66): Nu maak ik er ook nog misbruik van.

De VOORZITTER: U hebt wel spreektijd.

De heer CASTELEIN (D66): Zeker, voorzitter, daar ben ik mij terdege van bewust. Nu nog wel. Voorzitter, op 2 december heeft Sikkom terecht een onderwerp geagendeerd dat de aandacht nodig heeft, namelijk de prijs-kwaliteitverhouding op de Groningse woningmarkt voor jongeren. De kwalitatieve opgave op dit deel van de woningmarkt is groot en het onderzoek van Sikkom heeft het nogmaals onderstreept. Dat waren ook mijn woorden in de commissie. Mijn partij vindt het positief dat we vandaag nogmaals, op voordracht van de SP, kunnen spreken over dit onderwerp. Bij die bespreking moeten we eerlijk zijn. Ja, het is een groot probleem en nee, misschien hebben we als gemeente niet alle instrumenten om dit probleem in de volle breedte aan te pakken. D66 vindt het daarom ook goed dat het oorspronkelijke voorstel is aangepast. Je zou haast kunnen zeggen, met zoveel telefoontjes, dat het bijna een raadsvoorstel is geworden, maar toch is het een initiatiefvoorstel van de SP. Het voorstel dat nu voorligt, houdt eigenlijk rekening met de speelruimte van de gemeente. Het voorstel geeft de mogelijkheid een meldpunt op te richten met als vraag: hebben we als gemeente het hele probleem in de gaten? Een beetje – voor de ingewijden – het Utrechtse model. Zijn er nog zaken die gebeuren, maar die we niet in de gaten hebben? Een dergelijk meldpunt leidt nog tot twee vragen van mijn fractie aan het college. Een, deelt het de interpretatie van D66 over dat meldpunt? En twee, zo ja, dan dient er ook een moment bepaald te worden wanneer we eigenlijk de balans opmaken en de vraag beantwoorden of we eigenlijk alle problemen overzien hebben. Wanneer ziet het college daarvoor een geschikt moment? Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Wie mag ik het woord geven? Even kijken, ja, de heer Van der Laan.

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik kan mij voor een groot deel aansluiten bij de woordvoering van D66. Enkele aanvullingen. Het gaat hier om een verhouding waarin de huurder kwetsbaar is. Daarom zeggen wij dat, als er sprake is van excessen, we niet willen dat de gemeente als een soort ooggetuige langs de kant blijft staan. Naar aanleiding van de commissie heeft de SP het plan aangepast en wij kunnen ons vinden in wat er nu ligt, inclusief het erratum. We zijn voor een meldpunt, met name met het oog op de discussie die voor de zomer nog plaats zal vinden in de raad. Wij zijn zelf voor een pragmatische en doelgerichte aanpak. We willen het college ook vragen om aansluiting te zoeken bij de GSB, zij hebben hier immers al mee gewerkt. Dat lijkt ons bijzonder handig, dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja, dank u wel, voorzitter. Het initiatief, waarmee de SP is gekomen, is wat ons betreft een goed initiatief. De vervelende situatie met kamerverhuurders vangen wij ook op bij onze achterban en we moeten daar natuurlijk wel iets mee als gemeente zijnde. In de commissie hadden we een beetje de discussie of het nou een taak van de gemeente is. Op het moment dat er excessen zijn, dan moet je inderdaad naar de politie stappen. Maar het is wel onze taak als gemeente om te zorgen voor een fijn woonklimaat en daar kunnen we wellicht nog best een stap in zetten. Er kwam ook even ter sprake of we afkijken bij de grotere steden, waar dit al gebeurt, Utrecht en Amsterdam. In Utrecht hebben ze dus inderdaad ook een meldpunt, maar dan wel vanuit de gemeente en niet vanuit de GSB, zoals we dat hier hebben. Wat dat betreft zien wij ook geen reden om dat hier niet in te gaan zetten. Dus dat meldpunt kan zeker op onze steun rekenen. Het lijkt ons goed om inderdaad dossierkennis op te gaan bouwen en dan ook te gaan kijken welke stappen we hiermee kunnen zetten. Ik sluit me ook aan bij de suggestie van D66 om daar wel een moment van toetsing bij te gaan zetten. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Brouwer.

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Goed dat de SP hiermee komt. Ik denk dat we het hier met zijn allen eigenlijk wel mee eens zijn dat er iets moet gebeuren wat betreft de schrijnende gevallen op het gebied van studentenkamerverhuur. Een punt waar geregistreerd wordt welke en hoeveel verhuurders de meeste misstanden veroorzaken, zal een eerste stap zijn om in kaart te brengen wat de pijnpunten zijn. Wat voor eventuele maatregelen er getroffen kunnen worden zal op dat onderzoek kunnen volgen. GroenLinks ziet wel graag de samenwerking hierin met de Groninger Studentenbond. Zij hebben al een huurteam, dat hier de nodige ervaring in heeft en daarbij de middelen ontwikkelt om de huurder te helpen bij bijvoorbeeld te hoge huur. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik kan mij aansluiten bij de rest van de raad. Wij willen geen excessen in deze stad, situaties waarbij huurders heel vergaand bedreigd worden door de huurbazen. Lees Sikkom er nog maar eens op na. Daarom instemming en ook lof voor dit initiatief van de SP om op deze manier excessen in deze stad te gaan voorkomen. Of we daarmee alles voorkomen, dat weten we niet. Maar als we het niet proberen, dan weten we ook zeker dat het in ieder geval niet beter wordt. Dus wij zijn er helemaal voor.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stads partij): Dank u, voorzitter. Voorzitter, Groningen is enorm populair, ook bij studenten. Zij willen hier allemaal graag studeren en ook wonen. Wat dat betreft hebben we wel een kanttekening bij de houding van de grote onderwijsinstellingen, zoals de universiteit en de hogescholen. In het verleden hadden we de studentenhuysvesting, die werkt nu eigenlijk uitsluitend voor buitenlandse studenten, maar vroeger was het zo dat iedere student daar terecht kon. Die was gelieerd aan de onderwijsinstellingen en die reguleerde de kamermarkt min of meer. Het is nu wel zo dat er heel veel studenten zijn en daar maken grote kamerverhuurders soms misbruik van. We vinden ook dat bedreigingen en dergelijke werkelijk aangegeven moeten worden bij de politie, maar het is wel goed dat er een meldpunt komt waarbij dit ook aangegeven wordt, zodat er dossiervorming kan plaatsvinden. En dat er dan maar een zwarte lijst moet komen, zoals we ook in de commissie hebben gezegd. Even kijken, ik heb geloof ik de punten gezegd, die ik zou zeggen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Kuik.

Mevrouw KUIK (CDA): Dank u, voorzitter. Dank ook aan SP voor dit voorstel, terecht ook. De gemeente is in de positie om maatregelen te nemen tegen foute huurbazen als het gaat om onttrekkingsvergunningen. Dus vandaar dat we zeggen, laten we dan ook inderdaad die informatie gebruiken en daarmee de huurbazen ook aanpakken. Want het gaat wel over een afhankelijkheidsrelatie met huurders. Het is goed ook dat hiervoor een punt is.

De heer CASTELEIN (D66): Voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Castelein.

De heer CASTELEIN (D66): Voorzitter, ik heb toch nog een vraag aan het CDA. Ziet het CDA enkel maatregelen met een onttrekkingsvergunning of wil het ook naar een breder pakket kijken?

Mevrouw KUIK (CDA): Ja, voorzitter, ik denk waar wij handvatten hebben als gemeente om in te grijpen, zullen we dat ook moeten doen. Waar je maatregelen kan nemen tegen grove misstanden in de huursector... Ja, pak je verantwoordelijkheid, zou ik zeggen.

De VOORZITTER: De heer Blom.

De heer BLOM (VVD): Dank u wel, voorzitter. Wij onderschrijven het door de SP gestelde probleem, dus dank voor het initiatief en dank ook voor de noeste arbeid, die daarvoor nodig was. We zijn zoals bekend niet zo gecharmeerd van negatieve termen als huisjesmelkers, want niet elke verhuurder is immers een huisjesmelker. We vinden het nieuwe dictum in het gewijzigde voorstel een aanzienlijke verbetering en we vinden dat het onderwerp onderdeel moet vormen van het bij de Woonvisie aangekondigde plan van aanpak voor de verbetering van de particuliere kamerverhuurmarkt. We delen verder de vragen van de D66-fractie. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Kelder.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. En dank aan Sikkom en de SP voor dit initiatiefvoorstel. Ik denk dat heel veel raadsleden misschien wel hier gestudeerd hebben en ooit wel te maken hebben gekregen met huisjesbazen en dan misschien dachten: er zijn dingen aan de hand en ik weet niet zo goed waar ik daarmee heen moet. Ik heb dat zelf ook ooit meegemaakt. Ik wist ook niet zo goed wat ik daarmee moest doen. Dat is dan lang geleden, dus het hield me niet zo erg meer bezig, maar door het initiatiefvoorstel van de SP komt het weer boven. Het is goed dat dit initiatief is getoond en ik kan me er eigenlijk – zeker na aanpassing van het dictum – helemaal in vinden. En ik sluit me aan bij de heer Van der Laan, die daar nog een kleine opmerking bij had. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Wethouder Van der Schaaf.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Dank u, voorzitter. Dank ook aan de SP-fractie voor het initiatiefvoorstel en zeker ook de commissie, of sorry, de raad voor de discussie in de commissie en ook hier. Want de discussie over dit onderwerp is ook wat het college betreft relevant en ook urgent. Laten we vooropstellen dat het altijd onaanvaardbaar is, in welke situatie dan ook, dat huurders het slachtoffer worden van verhuurders die zich niet aan de regels houden. Maar ten tweede, ook voor een gastvrije onderwijsstad die wij als Groningen willen zijn, is het

voor ons imago buitengewoon schadelijk dat nieuwe inwoners, dringend op zoek naar woonruimte, te veel geld moeten betalen voor vaak slechte kamers. Vaak zie je de problemen het meest zichtbaar bij internationale studenten, die de stad en de mores vaak het slechtst kennen. Je ziet daar vaak misstanden, die overigens ook in andere gevallen voorkomen, laten we dat vooropstellen. Het genoemde artikel van Sikkom sprak wat dat betreft boekdelen. Hier doen we wat aan en hier moeten we misschien ook wel wat meer aan doen. Dat vindt u, dat is duidelijk te horen, dat vindt het college en dat vinden ook onze studenten en hun organisaties. Maar ook – zeg ik ook tot mevrouw Riemersma – is het een onderwerp op de tafel van het Akkoord van Groningen, waarin we samenwerken met onze grote onderwijsinstellingen. Het is een terugkerend thema. U had het over de Stichting Studentenhuisvesting, de SSH, die stichting bestaat niet meer en is opgegaan in Lefier, maar de woningen die ze verhuurt, heeft ze nog steeds. En er zijn gelukkig steeds meer woningbouwcorporaties gekomen die jongerenhuisvesting aanbieden. In de aanpak van dit soort misstanden staat het college een drieslag, een driedubbele aanpak voor. Het begint natuurlijk met het gezonder maken van de markt. Dat is natuurlijk wat we de afgelopen tijd ook in de Woonvisie hebben neergelegd, maar ook daarvoor al met Bouwjong Campus Groningen: het toevoegen van goede reguliere jongerenhuisvesting aan onze woningvoorraad zorgt ervoor dat de markt gezonder wordt, dat inderdaad voor de slechte kamers niet te veel voor betaald wordt en dat de verhuurders met verkeerde bedoelingen het moeilijker krijgen. Het zorgt ervoor dat studenten in een ruimere markt bredere keuzes kunnen maken. Dat is een. Twee, het begint natuurlijk ook bij betere voorlichting, de markt transparanter maken. Zorgen dat aan de voorkant studenten, die hier in de stad komen, weten wat hun rechten zijn en ook weten waar de risico's in zitten. Het is voor de overheid soms wat lastig, maar zeker voor bijvoorbeeld een studentenorganisatie, maar ook voor onderwijsinstellingen zal daar misschien wel wat meer in kunnen gebeuren. En ten derde, dat hoort er ook zeker bij, een harde aanpak van hen die over de schreef gaan. Uiteraard – en dat is door een aantal van u ook aangegeven – gaat het bij het laatste om zaken waarbij de gemeente als organisatie niet altijd in de lead is. We hebben natuurlijk een huurcommissie, we hebben politie en justitie en die moeten we ook in positie houden, wil je juist een goede aanpak laten slagen. Maar het is wel zo, dat ben ik met u eens, dat we meer kunnen doen dan we nu doen en daar werken we ook aan. We komen, zoals ook al gezegd, als college nog voor de zomer met een plan van aanpak voor verbetering van de kwaliteit van de particuliere kamerverhuur. Het is een brede aanpak, maar het gaat onder andere ook over het probleem van verhuurders die slecht omgaan met hun huurders – en dan druk ik me eufemistisch uit. We doen nu al een aantal dingen. We ondersteunen met succes het Steunpunt Bemiddelingskosten. We hebben ook heel korte lijntjes met studentenorganisaties over het signaleren van problemen en het desnoods ook aanpakken van problemen. Belangrijk daarbij is ook dat we bij het aanpakken van huurders die over de schreef gaan, komen tot een ketenaanpak waarbij ook justitie en de veiligheidssportefeuille onder de hoede van de burgemeester nadrukkelijk betrokken zijn. Het is niet alleen een RO-kwestie of een wonenkwestie, het is ook een zaak van justitie en veiligheid. We werken op dit moment ook gezamenlijk hard aan die ketenaanpak. Het initiatiefvoorstel gaat erover een meldpunt in te richten om zo vooruitlopend op het plan van aanpak een beter inzicht te krijgen in wat er nu aan de hand is, zodat we nog meer straks gericht aan de slag kunnen. Dat voorstel sluit eigenlijk uitstekend aan bij de door het college gewenste aanpak. Dus wij kunnen daar ook, net als volgens mij de voltallige raad, met genoeg mee instemmen, voor zover dat aan ons is trouwens. Ik maak daarbij wel een aantal opmerkingen, kanttekeningen die ook ingaan op een aantal opmerkingen door uw raad gemaakt. Het punt van de heer Castelein: op het moment dat je een meldpunt inricht, doe je dat dan voor eeuwig of koppel je daar ook een bepaalde termijn aan? Maar laat ik helder zijn, zo'n meldpunt dient natuurlijk een doel om inzichtelijk te krijgen wat er aan de hand is zodat je gerichte maatregelen kunt nemen. Op het moment dat je zo'n doel bereikt of dat je afdoende inzicht hebt en je maatregelenpakket op orde hebt, dan kan zo'n meldpunt inderdaad ook weer worden opgeheven. Het lijkt me veel te vroeg om nu al te zeggen wanneer dat moet, maar we kunnen bij de uitrol van het plan van aanpak daar, niet zozeer een termijn, maar een traject voor bepalen hoe we dat kunnen gaan evalueren. We vinden het als college met het meldpunt ook buitengewoon belangrijk dat we blijven samenwerken, wat we nu ook al doen, met bijvoorbeeld de GSB. Die is door een aantal partijen ook genoemd. GSB heeft op dit moment al een succesvol meldpunt en we kunnen ook kijken of we met de GSB kunnen samenwerken en kijken of de zaken, die bij ons terechtkomen, ook bij hen terechtkomen. We voerden daar ook al gesprekken over. Ik vind het ook van belang om daar wel even een kanttekening bij te maken. We hebben het natuurlijk in de praktijk veelal over studenten die op kamers zitten, maar ook andere Stadgers kunnen natuurlijk te maken hebben met verhuurders, die de zaak verkeerd aanpakken. Het lijkt me dat het meldpunt ook daarvoor bedoeld moet zijn. Zoals u voorstelt, is het in eerste instantie vooral ten behoeve van monitoring. We moeten er dus voor waken – dat heb ik ook in de commissie gezegd – dat het te veel de verwachting wekt dat op het moment dat er iets bij ons gemeld wordt, we dan ook gelijk een oplossing kunnen regelen, als dat al in onze macht ligt. We moeten ons goed realiseren dat wanneer we daar veel meer navolging aan willen geven, al dan niet in samenwerking met partijen, we daar ook financiële ruimte voor moeten maken als organisatie. Hoe we daarmee om kunnen gaan lijkt me iets waar we juist ook bij de bespreking van het plan van aanpak meer richting over kunnen bepalen en keuzes in kunnen maken. Op basis van wat er nu de komende tijd binnenkomt, zullen we steeds moeten kijken of we dat in de bestaande capaciteit kunnen oplossen. We zullen daar dus in zekere mate wel terughoudend in moeten zijn. Met deze opmerkingen zien we als college dit initiatiefvoorstel heel goed aansluiten bij de door ons voorgestelde aanpak. Dus nogmaals dank voor dit voorstel en ook voor complimenten voor de goede discussie in commissie en raad over dit relevante en urgente onderwerp in studentenstad Groningen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Duin.

Mevrouw VAN DUIN (SP): Voorzitter, dank u wel. Al jarenlang komen jongeren in verzet tegen de misstanden op de kamerverhuurmarkt, ook in Groningen. En voorzitter, als je een tijdje politiek actief bent in deze stad, dan weet je dat dit een serieus probleem is waarvoor serieuze maatregelen getroffen moeten worden. Huurders kunnen individueel naar de huurcommissie of naar de rechter stappen, maar wanneer zij verhuizen, dan beginnen de misstanden van voren af aan. De werkelijke oplossing ligt natuurlijk in het bieden van goede alternatieven voor jongeren, zodat zij niet meer afhankelijk zijn van deze huisjesmelkers. De werkelijkheid is echter dat het nog een tijd zal duren en dat de noodzaak tot actie gisteren al bestond. Vandaar dat de SP initiatiefvoorstel Aanpak Groningse huisjesmelkers heeft gemaakt, waarin vier voorstellen worden gedaan. Tot onze tevredenheid heeft het college de voorstellen om maatregelen te treffen overgenomen om verder te gaan onderzoeken; daar wordt later op teruggekomen. Maar voorzitter, een eerste stap om überhaupt tot maatregelen tegen foute verhuurders over te gaan is het inwinnen van informatie en het opbouwen van dossiers. Vandaar dat wij vandaag pleiten voor een meldpunt, een eerste maar noodzakelijke stap om als stad actie te kunnen ondernemen. En tot slot wil ik de fracties en ook het college danken voor de brede steun voor het voorstel. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan stel ik u voor dat wij overgaan tot stemming. Let u even op dat het voorstel inderdaad gewijzigd is. Er is een erratum nagezonden met het goede dictum. De stemming is open. 37 voor, 0 tegen. Gefeliciteerd. Het voorstel is aanvaard. *Applaus.*

5. Ingekomen stukken

5.a: Lijst van ingekomen collegebrieven

De VOORZITTER: Wij gaan naar de behandeling van de ingekomen stukken.

Lijst van ingekomen collegebrieven voor de raadsvergadering van 20 april 2016

Nr. raad	Onderwerp	Ontvangen d.d.	afhandeling	cie. datum
1	Koningsdag 2016	31-3-2016	via cie. F&V	6-4-2016
2	Jaarverslag Bezwaar Juridische Zaken 2015	1-4-2016	via cie. F&V	11-5-2016
3	TSN	1-4-2016	via cie. O&W	11-5-2016
4	LTA Martiniplaza	5-4-2016	via cie. O&W	6-4-2016
5	Verhuizing Toentje naar Pioenpark/Oosterparkwijk	8-4-2016	via cie. R&W	11-5-2016
6	ARCG jaarrapport 2015 en algemene beleidsmatige en financiële kaders 2017	8-4-2016	via cie. B&V	18-5-2016
7	Wensen en bedenkingen over besluit verstrekken lening zonnepanelen Martiniplaza	8-4-2016	via cie. B&V	13-4-2016
8	Noorderlijk cultuurprogramma 'We the North 2017-2020'	8-4-2016	via cie. O&W	11-5-2016
9	Steigers Martinitoren	8-4-2016	via cie. R&W	11-5-2016
10	Voortgang Innovatieatelier Sociaal Domein	14-4-2016	via cie. O&W	11-5-2016
11	Boomeffectanalyse Oosterhamrikkade 103-107	14-4-2016	via cie. B&V	18-5-2016
12	Actualisatie locatieprofielen	14-4-2016	via cie. B&V	18-5-2016
13	Procesvoorstel vuurwerkvrije zones jaarwisseling 2016-2017	14-4-2016	via cie. F&V	11-5-2016
14	Wijzigingsbesluit standplaatsenbeleid 'Standplaatsen 2014'	14-4-2016	via cie. B&V	18-5-2016

Nr. raad	Onderwerp	Ontvangen d.d.	afhandeling	cie. datum
15	Plan van aanpak Extremisme in de stad	14-4-2016	via cie. F&V	11-5-2016
16	Jaarverslag Regionaal Bestuurlijk Politie Overleg (RBPO)	15-4-2016	via cie. F&V	11-5-2016
17	Voorgenomen gunning Aanpak Ring Zuid	15-4-2016	via cie. B&V	18-5-2016
18	Plan van aanpak Omgevingswet	15-4-2016	via cie. R&W	11-5-2016

19	Bevindingen controle herziene grondexploitatie Grote Markt Oostzijde/Forum jaarrekening 2015 Geheimhouding brief ex artikel 25 Gemeentewet	21-04-2016	agendapunt 6h.	raad 20-4-2016
----	--	------------	---------------------------	----------------

De VOORZITTER: U hebt gezien dat er nog een onderwerp geheimhouding bekrachtigen bij zit. Akkoord? Dan besluiten we conform.

5.b: Lijst van ingekomen overige stukken

De VOORZITTER: Dan de lijst van ingekomen overige stukken.

Nr.	Afzender	Onderwerp	Dagmail d.d.	Advies/afhandeling
1.	De Bijdrage	Reactie op conceptnota Integraal drugsbeleid t.b.v. raadscommissie F&V 6-4	31-3-16	Via cie. F&V 6-4, punt B2
2.	Burger	Afschrift van mailwisseling met burgemeester m.b.t. meesteroplichter Frans B.	31-3-16	Tkn.
3.	Rebel Rebel	Hostel op Suikerunieterrein	31-3-16	Tkn.
4.	Bewoners	Afschrift van brief aan B&W m.b.t. herplanten boom Nolenslaan	31-3-16	Tkn.
5.	Gemeente Ten Boer	Motie herindeling	31-3-16	Tkn.
6.	Burger	Hoe het wel moet Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan, concept Utrecht	1-4-16	Tkn.
7.	Groningen Verdient Beter	Afwijzingsbrief wethouder De Rook	1-4-16	Tkn.
8.	Ondernemer	AZC locatie Energieweg	1-4-16	Tkn.
9.	Burger	Wijzigingen Grote Markt	1-4-16	Tkn.
10.	Gedeputeerde Staten Provincie Groningen	Start Arhi-procedure voor de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer	1-4-16	Tkn.
11.	Programmabureau VANG huishoudelijk afval	Resultaten vermindering huishoudelijk afval	1-4-16	Tkn.
12.	Ondernemer	Zienswijze beleidsnota integraal drugsbeleid	1-4-16	Via cie. F&V 6-4, punt B2
13.	Burger	Uitspraak rechtbank over ten onrechte intrekken HH-hulp en wasverzorging	4-4-16	Tkn.
14.	VHG branchevereniging	Laten we Nederland groener maken	5-4-16	Tkn.
15.	O2G2	Sluiting Expeditie	5-4-16	Tkn.
16.	Ondernemer	Aanvulling zienswijze drugsbeleid	5-4-16	Via cie. F&V 6-4, punt B2
17.	Gemeentelijke Ombudsman	Rapport van de Nationale Ombudsman	5-4-16	Tkn.
18.	Provincie Groningen	Begrotingscirculaire 2017-2020	6-4-16	Tkn.
19.	SER Nederland	Advies Noordelijke retailagenda SER Nederland	6-4-16	Tkn.
Nr.	Afzender	Onderwerp	Dagmail d.d.	Advies/afhandeling
20.	Ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	Aanbieding rapport Studiegroep Openbaar Bestuur	7-4-16	Tkn.
21.	Burger	GGD-arts over Mosquito/dierenverjager	8-4-16	Tkn.

22.	Bewoners	Overlast door oude bomen op de Wenkebachlaan	8-4-16	Tkn., ter afhandeling door college
23.	Gemeentelijke Ombudsman	Rapport klachtenonderzoek onderdeel inkomen 089	8-4-16	Tkn.
24.	Gemeentelijke Ombudsman	Rapport klachtenonderzoek onderdeel inkomen 090	8-4-16	Tkn.
25.	Omgevingsdienst Groningen	Jaarstukken 2015	8-4-16	Tkn.
26.	Burger	Gek van gepiep in de stad	8-4-16	Tkn.
27.	Burger	GGD inzake Mosquito	11-4-2016	Tkn.
28.	Burger	Geen vuiltje aan de lucht?	11-4-2016	Tkn.
29.	De buurtbewoners Oliemuldersweg	Verhuizing Toentje naar Pioenpark tussen Oliemuldersweg en Struisvogelstraat	12-4-16	Tkn., ter afhandeling door college
30.	Centraal Stembureau	Benoeming van de heer Rustebiel als raadslid	12-4-16	Tkn.
31.	Natuur en Milieufederatie, KNNV, IVN Haren-Groningen, Natuurmonumenten en Landschapsbeheer Groningen	Fietsroute Selwerd	12-4-16	Via cie. B&V 13-4, punt B1.
32.	Burger	Grensoverschrijdende verbindingen met Duitsland	12-4-16	Tkn.
33.	Burger	Afstemming buitenlandsbeleid Stad en Provincie Groningen	13-4-16	Tkn.
34.	Burger	Verdringing normale banen door participatiebanen	14-4-16	Tkn.
35.	Burger	Aanvullende informatie n.a.v. de bijeenkomst wonen op het water van 13 april jl. (m.n. cie. R&W)	14-4-16	Tkn.
36.	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	3e gewijzigde druk van de Handreiking integriteit politieke ambtsdragers	14-4-16	Tkn.
37.	Burger	Levensgevaarlijke situaties Ringweg Zuid	14-4-16	Tkn.
38.	Meerschop Paterswolde	Toezending concept Jaarrekening 2015 en concept Begroting en kadernota 2017	15-4-16	Via cie. F&V
39.	Milieudefensie	TTIP en CETA	15-4-16	Tkn.
40.	Burger	Boekhoudkundige fraude gemeente Groningen	18-4-16	te betrekken bij raad 20-4, punt 6h.
41.	Bedrijvenpark Rengers	Begroting 2017 en jaarstukken 2015	18-4-16	Via cie. W&I
42.	Raadslid.Nu	Zelfstandig raadsbudget	19-4-16	Tkn.
43.	Burger	Milieu onderzoeken verkeer internationaal	19-4-16	Tkn.
44.	Burger	Verleggen riolering voor aanpak Ring Zuid	19-4-16	te betrekken bij raad 20-4, punt 6j.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja, voorzitter, namens de heer Leemhuis van GroenLinks zou ik u willen vragen de brieven 21, 26 en 27 te betrekken bij de beantwoording van onze schriftelijke vragen over Mosquitos in de stad.

De VOORZITTER: Ik stel u voor dat wij dat toezeggen. Voor het overige besluiten wij ook hier conform.

6. Conformstukken

- 6.a:** Nacalculatie DaFinci (raadsvoorstel 26 februari 2016, 5558074)
- 6.b:** Nationale start van de 5 meiviering 2016 (raadsvoorstel 18 maart 2016, 5597747)
- 6.c:** Nacalculatie herinrichting Sportpark Corpus den Hoorn (raadsvoorstel 10 maart 2016, 5582802)
- 6.d:** Planontwikkeling Vuursteenlocatie (raadsvoorstel 10-3-2016, 5582970)
- 6.e:** Bestemmingsplan Europapark herziening 2015 (raadsvoorstel 18-3-2016, 5598063)
- 6.f:** Vaststelling bestemmingsplan Bruilweering 2014 (raadsvoorstel 18-3-2016, 5598022)
- 6.g:** Wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijvenpark Rengers (raadsvoorstel 18-3-2016, 5596771)
- 6.h:** Actualisatie bouw- en grondexploitatie Grote Markt oostzijde Forum (raadsvoorstel 18-3-2016, 5597749)
- 6.i:** Nacalculatie Masterplan Card Only (raadsvoorstel 24 maart 2016, 5605809)
- 6.j:** Verleggen riolering voor Aanpak Ring Zuid (ARZ) (raadsvoorstel 24 maart 2016, 5604926)
- 6.k:** Krediet 2e fase P+R Hoogkerk (raadsvoorstel 1 april 2016, 5618799)
- 6.l:** Aanvullend krediet afwikkeling project Noordzeebrug (raadsvoorstel 13 april 2016, 5641767)
- 6.m:** Uitgangspunten en proces grootschalige windenergie (raadsvoorstel 1 april 2016, 5618697)

De VOORZITTER: Dan gaan wij over tot de behandeling van de conformstukken. Ik vraag wie over een van deze stukken een stemverklaring heeft. Mijnheer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dank u wel, voorzitter. Het gaat over 6h, actualisatie bouw- en grondexploitatie. Het zal u niet verbazen dat wij worden geacht tegen te stemmen, want wij kunnen niet instemmen met een luchtkasteel gebouwd op drijfzand.

De VOORZITTER: Anderen nog? De heer Kelder.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. Ik kan me daar wat betreft punt 6h helemaal bij aansluiten, dus ik word ook geacht er niet mee in te stemmen. Dan heb ik ook een vergelijkbare stemverklaring voor punt 6j, ook daarbij word ik geacht niet ingestemd te hebben. Verlegging riolering van aanpak Ring-Zuid.

De VOORZITTER: Met inachtneming van de zojuist afgelegde stemverklaringen stel ik u voor om conform te besluiten. Akkoord?

7. 1 minuutinterventies

Niet van toepassing.

8. Discussiestukken

- 8.a:** Programma intensiveringsmiddelen 'leren' (raadsvoorstel 29 maart 2016, 5611995)

De VOORZITTER: Dan gaan wij naar agendapunt 8. Daar staat een agendapunt op, het programma intensiveringsmiddelen leren. Wie mag ik daarover het woord geven? De heer Koks heeft het woord.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, de laatste tijd hebben we in de raad verschillende discussies gevoerd over de wijze waarop inwoners van onze stad meer zeggenschap moeten krijgen, ook over de daarbij behorende rol van onze gemeenteraad. Klip-en-klaar stelt de SP zich op het standpunt dat de gemeenteraad, een democratisch gelegitimeerd en controleerbaar instituut, eindverantwoordelijk is en blijft voor hetgeen er met het geld van de Groninger zoal gedaan wordt. Onze standpunten bepalen wij sinds jaar en dag voor een fors deel door hetgeen door mensen wordt aangedragen. Ideeën, plannen en wensen, die gedragen worden door mensen, actief in hun eigen woonomgeving, hebben bij de SP een forse streep voor. De nu voorliggende projecten zijn voorgedragen door het college van onderwijs. In de commissievergadering liet de wethouder weten dat daarmee voor hem de kous af is. De projecten komen immers uit het veld en waren dus breed gedragen. Wie dacht de raad wel te zijn om er dan nog wat van te vinden? Veld, voorzitter, voor ons is het veld ouders, medezeggenschapsraden en leerkrachten. Zij weten wat in de basis van het onderwijs nodig is. Die inbreng ontbreekt bij het collegevoorstel en juist daarom heeft de raad alles te zeggen over deze projecten. Samen met CDA, ChristenUnie en Stadspartij dienen wij een motie in om in de toekomst de rol van de praktijk van alledag in het onderwijs te versterken. We hebben overwogen niet in te stemmen met dit voorstel van het college. Ouders en leerkrachten ontbreken immers. Ook omdat wij de kwaliteit van de projectvoorstellen missen. In ten minste drie voorstellen zit een hoog...

De VOORZITTER: Ik ga u even onderbreken. De heer Van der Laan wil interrumperen.

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Ja, ik hoor de kritische woorden van de heer Koks. Ik vraag me dan af hoe het komt dat u acht dat ouders en docenten volledig ontbreken? Het college heeft in ieder geval gesproken met

schoolbesturen. Bent u dan niet van mening dat die schoolbesturen dan ook hun achterban vertegenwoordigen, namelijk de docenten en de leerlingen?

De heer KOKS (SP): Daar hebben wij geen enkele garantie voor. Wij hebben vernomen dat er gepitcht is met het college van onderwijs. Daar treffen wij in de lijst van deelnemers allerlei professionals en schoolbesturen aan, geen enkel ouder-, medezeggenschapsorgaan of andere vorm van personeel komen wij daarin tegen.

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Voorzitter, garanties geef je alleen op stofzuigers. Ik hoorde toch vrij fundamentele kritiek van de heer Koks en ik vraag mij dan toch af waarop hij dat baseert. U hebt het niet teruggelezen en dan doet u de aanname dat het niet goed is. Dat is wel...

De heer KOKS (SP): Ik heb het lijstje aangeleverd gekregen van de oorspronkelijke pitchbijeenkomst op 15 juni vorig jaar. Daarin zie ik wat er aan voorstellen is gedaan en daarin zie ik wie er als deelnemers aan die pitchbijeenkomst hebben deelgenomen. Dat lijkt mij garantie genoeg.

De VOORZITTER: Gaat u verder.

De heer KOKS (SP): Samen met CDA en ChristenUnie dienen we een motie in om in de toekomst de rol en de praktijk van alledag in het onderwijs te versterken. We hebben overwogen om niet in te stemmen met dit voorstel van het college, want ouders en leerkrachten ontbreken immers.

De VOORZITTER: Ik ga u weer onderbreken. Mevrouw Chakor wil interrumperen.

Mevrouw CHAKOR (GroenLinks): Dank, voorzitter. Ik hoor inderdaad een aantal kritische noten richting het college. Ik vroeg me af hoe het komt dat de SP er niet voor gekozen heeft om de brief van 18 februari te agenderen.

De heer KOKS (SP): Omdat wij hebben afgewacht wat het bestedingsvoorstel en het lijstje concrete projecten van het college zou worden. Die hebben we beoordeeld, die hebben we beoordeeld op onze politieke opvattingen en daarom hebben wij deze opvatting, die ventileer ik nu. We hebben een hoop oude wijn...

De VOORZITTER: De heer Wonink.

De heer WONINK (D66): Ja, dank u wel. Ja, dat vind ik toch een beetje makkelijk. In de brief van februari stond toch vrij uitgebreid beschreven wat de manier van werken was en met welke plannen ongeveer gekomen zou gaan worden. U hebt ervoor gekozen om het onderwijsveld die plannen te laten uitwerken, nog twee maanden lang, om dan pas hier er een mening over te gaan geven. Dat is toch wel een beetje een rare gang van zaken, vindt u niet?

De heer KOKS (SP): Nee, die voorstellen zijn in juni vorig jaar al gepitcht, nogmaals. En vervolgens zijn die in de voorstellen terechtgekomen van het college en dat voorstel hebben wij beoordeeld. Zo simpel is dat.

De heer WONINK (D66): Dat had ook in februari al gekund. Waarom hebt u het in februari niet gedaan?

De heer KOKS (SP): Omdat wij toen het concrete lijstje nog niet onder ogen... Het concrete lijstje hebben wij onlangs onder ogen gekregen en daarop hebben wij onze beoordeling losgelaten en onder andere geconstateerd dat die niet is opgesteld in samenspraak met leerkrachten, ouders en medezeggenschapsorganen.

Voorzitter, o wacht even, die oude wijn in nieuwe zakken, drie voorstellen hebben minstens zo'n gehalte. Ook de kwaliteit in de projectvoorstellen missen wij. Even kijken, ik ben even de draad van mijn verhaal kwijt. O ja. Verder ontbreekt in alle projectvoorstellen wat nou eigenlijk financieel wordt bijgedragen door de andere partners. De concrete opbrengst van de projecten na afloop is onduidelijk, laat staan of deze beklijft. Projecten zijn tot stand gekomen zonder draagvlak voor de uitvoering en de beschrijvingen rammelen. Dus niet instemmen, zou je zeggen. Maar wij begrijpen ook wel dat de projectvoorstellen uit 2015 stammen en dat het jaar 2016 al aardig op streek is. Verder vinden we dat een aantal projecten de kwaliteit van het onderwijs wel degelijk kan bevorderen. Vandaar dat we een motie indienen samen met ChristenUnie, CDA en Stadspartij, die vraagt om de projectbeschrijvingen beter meetbaar en op resultaat gericht te formuleren. Maar, voorzitter, we weten dat dit college pitching tot werkwoord heeft gemaakt. Ook in het sociaal domein wordt druk gepitcht. Als dat net zulke rammelende lijstjes van projecten oplevert als deze in het onderwijs, dan zullen we niet instemmen met een dergelijk lijstje. Tot slot, voorzitter, wat koppen uit de Volkskrant van afgelopen week. 'Mbo'ers in de knel.' 'Zelfs voor de bus naar school is eigenlijk geen geld.' 'Tweedeling groeiend in de toegankelijkheid bij het mbo.' 'De ongelijkheid in het onderwijs neemt toe.' Wat deze koppen gemeen hebben, is de feitelijkheid dat bij gelijke talenten kinderen ongelijke kansen hebben. De basis op orde is de eerste opgave in het Groninger Onderwijspact. Gelijke kansen bij gelijke talenten is voor de SP de kern van de basis op orde. Wij vinden dat de resterende middelen in deze collegeperiode ingezet moeten worden om die gelijke kansen ook dichterbij te brengen. Wij dienen samen met anderen een motie in, die het college oproept toekomstige projecten te richten op die basisactiviteiten.

De heer WONINK (D66): Voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Wonink.

De heer WONINK (D66): Ja, ik denk dat iedereen het er wel mee eens is dat iedereen gelijke kansen moet krijgen in het onderwijs. Volgens mij was een van de conclusies van het rapport van de onderwijsinspectie ook dat ouderbetrokkenheid daarin een belangrijke rol speelt. Dus ouders van over het algemeen lageropgeleide kinderen zijn niet mondig genoeg en ouders van hoogopgeleide kinderen zijn juist veel te mondig. Is dan niet een project, zoals dat hier wordt voorgesteld, om ouderbetrokkenheid te bevorderen juist een heel goed project dat die verschillen kan verkleinen?

De heer KOKS (SP): Ja, ja, zeker.

De heer WONINK (D66): En is het eerder ingestelde project Succes for all om daar achterstanden weg te werken, ook niet een project wat daar heel erg goed voor is?

De heer KOKS (SP): Zeker, zeker, zeker. Die brugfunctionaris, zoals die in het projectvoorstel zit, dat vinden wij een prima voorstel. Dat is een voortzetting van wat al gebeurt op diverse basisscholen in de stad. We moeten dat vooral volhouden, die kunnen de kloof dichten. Daar zijn we absoluut voorstander van.

We kennen de PvdA als de bestrijder van ongelijke kansen in het onderwijs. De SP is benieuwd naar hun stemgedrag bij deze motie. Tot slot, voorzitter, vragen wij bij toekomstige projecten ook aandacht voor onderwijs aan vluchtelingenkinderen. Vanaf 2016 biedt onze stad onderdak aan duizend nieuwkomers, onder wie honderden kinderen. Het onderwijs is een van de sleutels om een plekje in de samenleving te verwerven. Ook de stad moet het onderwijs in staat stellen die klus te klaren. Dank u wel.

De VOORZITTER: Oké, het wordt gedoseerd merk ik. Ik begin even met de motie meetbaar.

Motie 1: Meetbaar, ook bij de inzet onderwijsgeld (SP, CDA, Stadspartij, ChristenUnie)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 20 april 2016, besprekende het raadsvoorstel Programma intensiveringsmiddelen leren,

constaterende dat:

- het onderwijsatelier negen voorstellen heeft opgeleverd binnen de kaders van het Onderwijspact;
- het college deze voorstellen ter financiering voordraagt;

overwegende dat:

- het programma onder andere tot doel heeft onderwijsvernieuwing binnen de kaders te bevorderen;
- de middelen op projectmatige wijze worden ingezet, waarbij sprake moet zijn van een begin en een eind, waarbij de resultaten helder meetbaar zijn in relatie tot het doel van het project en het programma;
- de resultaten ook na afloop van het project bruikbaar blijven in het onderwijs;
- de gemeentelijke bijdrage gezien moet worden als een vorm van co-financiering;
- bij de voorstellen veelal niet duidelijk is voor de gemeenteraad:
  - o wat het vernieuwende en intensiverende element is ten opzichte van wat al voorhanden is in de stad;
  - o wat na afloop van het project het resultaat is;
  - o op welke wijze resultaten beklijken;
  - o wat de financiële bijdrage van de andere co-financiers is in de kosten van projecten;

verzoekt het college:

- met een nadere beschrijving van de projecten te komen op onder andere bovenstaande punten, zodat de raad op basis van resultaatverantwoording haar controlerende rol kan vervullen
- deze nadere beschrijving voor de start van de projecten voor te leggen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik begrijp van de heer Koks dat de andere moties nog komen. Wij zijn benieuwd. Wie? Mijnheer Wonink.

De heer WONINK (D66): Ja, voorzitter, dank u wel. Eigenlijk is dit een heel mooi moment in deze raadsperiode, want waar we deze periode vaak moeten bekijken of er nog wat te besparen valt, kunnen we het nu een keer hebben over investeren. En dan ook nog eens een keer over investeren in onderwijs. Er is geen partij in deze raad die onderwijs niet belangrijk vindt. Voor D66 begint in ieder geval alles met onderwijs. In het coalitieakkoord Voor de verandering is afgesproken 4 miljoen euro aan intensiveringsmiddelen voor het programma Leren vrij te maken. Daarmee is al het project Succes for all opgestart om taalachterstanden in het primair onderwijs terug te dringen. Vandaag beslissen we over negen nieuwe projecten en plannen. Het college heeft ervoor gekozen deze plannen

tijdens zogenaamde onderwijsateliers door het onderwijsveld zelf te laten pitchen. Dat past goed binnen de relatie, die de gemeente sinds de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs heeft met het onderwijs. Destijds hebben we ervoor gekozen om het onderwijs op afstand te zetten, vooral omdat het onderwijs zelf veel beter in staat is dat onderwijs vorm te geven dan wij. Het is dan ook een logische en verstandige stap om dat onderwijs zelf ook plannen te laten indienen. Daar zitten, als ik de commissiewoordvoerder van de VVD, de heer Boter, hier mag citeren, echt een aantal parels tussen. Volgens mij zit er voor elke politieke kleur wel een plan tussen om warm van te worden. Als kader voor de plannen zijn de ambities uit het Onderwijspact gebruikt. Dit Onderwijspact sloot de gemeente in 2013 met het onderwijsveld en als raad waren we unaniem in onze steun. Het college van onderwijs, dat hieruit is voortgekomen, heeft de ingediende plannen beoordeeld. De spreektijd is denk ik niet voldoende om alle negen voorstellen hier te bespreken. Over ouderbetrokkenheid hebben we al het een en ander gezegd tijdens de commissie. Dit vindt D66 een erg belangrijk onderwerp. Het belang van ouderbetrokkenheid kan en mag niet onderschat worden, zeker niet nu het onderwijs op afstand van de gemeente staat. Ouderbetrokkenheid heeft direct een positieve invloed op leeropbrengsten, maar het helpt ook de governance van scholen te versterken. Mooi dus dat we nu echt stappen gaan zetten naar een Gronings model. De academische werkplaats geeft de stad een structuur, waarmee het letterlijk de problemen in het klaslokaal van oplossingen kan voorzien, die ook weer toepasbaar zijn elders in de stad. Bij alle plannen geven we nu een impuls, die de ontwikkeling of innovatie over een paar jaar op eigen benen moet laten staan.

Voorzitter, zelf hebben we bijgedragen aan een van de plannen in het raadsvoorstel. Het programmeren in de klas zal hopelijk na vandaag van start kunnen gaan. Ik weet dat de Hanzehogeschool staat te trappelen om komend schooljaar al zevenhonderd lessen in te plannen voor honderden kinderen. Kinderen uit Beijum, Lewenborg, Paddepoel, Vinkhuizen en andere wijken in de stad, van christelijke, openbare en vrijescholen. Vorige week nog organiseerde een van de partijen die bijdraagt aan het voorstel, I.Turn.IT, een hackathon. Dat is een bijeenkomst van programmeurs en online ontwikkelaars, die samen proberen innovatieve projecten te bedenken. Deze hackathon was een wedstrijd en het beste idee kwam van een veertienjarige jongen uit Veendam. Zijn vader had gezien hoe de hackathon werd aangekondigd op nu.nl. Is dat niets voor jou, had hij gevraagd. De jongen twijfelde, omdat hij toch niet zou kunnen winnen. Hij won wel en mocht eerder deze week zijn innovatieve plan komen presenteren bij KPN in Rotterdam aan mannen in pak met verstand van ICT. Zij waren onder de indruk van zijn plannen. Deze jongen zit op het vmbo. De reactie van zijn docent? Hij had nooit gedacht dat die jongen dit kon, dat hij dit talent had. Dat is waarom we het programmeren in de klas niet alleen op leerlingen richten, maar vooral ook op docenten, zodat zij deze talenten bij kinderen kunnen herkennen. Onderwijs gaat tenslotte niet alleen om aanleren, maar juist om talent herkennen en ontwikkelen.

Ik hoop dat we vandaag als raad ervoor kiezen om deze ontwikkeling een duwtje in de juiste richting te geven om onderwijsvernieuwing op diverse vlakken mogelijk te maken. Groningen is altijd een stad van onderwijsvernieuwing geweest, denk aan Aletta Jacobs, die als eerste Nederlandse vrouw hier aan de universiteit mocht gaan studeren. Denk aan een onderwijsvernieuwer als Leon van Gelder en de middenschool, maar denk ook aan de Vensterscholen en het Technasium. Volgens D66 is er sprake van een traditie. Laten we die traditie van onderwijsinnovatie eren en vieren dat we in tijden van de broekriem aanhalen juist het onderwijs een impuls weten te geven. Daar mag iedereen in deze zaal best een beetje trots op zijn. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Wie mag ik het woord geven? Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Dank u wel, voorzitter. Ook wij vinden net als de SP dat we als politieke partijen best wel op de inhoud mogen ingaan, de inhoud van het onderwijs – wat wij ook heel erg belangrijk vinden, bijna net zo als D66 – maar ook op de projecten die nu voorliggen. Sommige spreken ons echt wel aan, zoals activiteiten taalstimulering, de werkplaats Groningen en de gezonde school. Maar wat ons een beetje stoort – dat hebben we de vorige keer ook gezegd in de commissie –, de projecten zijn in samenspraak met vooral directies van onderwijsinstellingen opgezet. Wij vinden dat ook ouders en docenten, die dagelijks in de scholen werken, meer invloed zouden moeten hebben op de extra projecten en op het extra geld dat daarvoor beschikbaar is. Daarom staan wij ook op de motie van SP, CDA en de ChristenUnie om te trachten de invloed van het onderwijzend personeel te vergroten en ook de invloed van de ouders.

Verder zijn wij ook van mening dat nu in de samenleving wel een beetje vervelende tendensen zichtbaar zijn. De ongelijke, ja, vanwege dat rapport van de onderwijsinspectie dat er sociale ongelijkheid kan gaan optreden, omdat kinderen gewoon een slecht schooladvies krijgen, waardoor de gelijke kansen toch in het geding komen. Ik zou daar graag een uitspraak van het college over hebben dat het toch alles in het werk stelt om dat te voorkomen in de Groningse situatie. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Dank u, voorzitter. Voorzitter, ik hoef niet uit te leggen wat het belang is van goed onderwijs. De afgelopen tijd is een aantal rapporten uitgekomen die er niet om liegen, ook al zijn de conclusies vaak helemaal geen nieuws an sich. Kinderen van laagopgeleide ouders krijgen vaak een lager advies voor het voortgezet onderwijs. Andersom werkt het ook, kinderen van hoogopgeleide ouders krijgen vaak een hoger advies. Om over de gevolgen van het leenstelsel nog maar te zwijgen. Voorzitter, de onderwijssector heeft het financieel gezien niet breed en ook daarom is het goed dat er geïnvesteerd wordt in onderwijs. En vooropgesteld, iedereen wil het beste

voor het onderwijs: het college, de raad. Maar dat ontslaat ons niet van de taak om kritisch te kijken naar kwaliteit en naar uitgaven. Wat wil je als je investeert? Dan wil je rendement en nog liever structureel en duurzaam rendement. Dat je weet, als je een euro investeert, dat die euro belastinggeld is die we in het onderwijs stoppen, waar de kinderen in onze stad nog jarenlang plezier en profijt van hebben. Dan ga je dus op zoek naar waar het onderwijs structureel baat bij heeft, wat duurzaam rendement oplevert en met draagvlak van de mensen die er dagelijks mee te maken hebben: schoolbesturen, directies, maar bovenal ook de mensen van de werkvloer, docenten en de ouders. Maar voorzitter, dat is deze keer iets anders gegaan en dat ligt in dit coalitieprogramma. De wethouder presenteert het programma als een pakket van projecten zonder politieke kleur en compleet ingegeven door het onderwijs. Eigenlijk heeft de heer Wonink net al heel erg duidelijk gemaakt dat niets minder waar is, want waar de wethouder in de commissie nog van zich afbeet richting de Partij van de Arbeid – dat we niet zoals in het verleden vanuit een bepaalde ideologie iets vanuit het stadhuis het onderwijs in zouden moeten gooien en dat het verleden wel had laten zien dat het niet werkt – voorzitter, dat verwijt komt eigenlijk als een boemerang terug bij deze wethouder en bij dit college, omdat het exact hetzelfde doet: vanuit een bepaalde ideologie naar het onderwijs kijken. Alleen weten ze het iets beter te verkopen, nou ja, bijna dan. Ik zal het proberen uit te leggen.

Wat het college voorstelt, is een pakket dat compleet gedragen wordt door het onderwijs. Projecten van het onderwijs, voor het onderwijs en door het onderwijs. Draagvlak, co-financiering, financieel haalbaar, meerjarenaafspraken: the whole shebang. Projecten waar je als gemeenteraad eigenlijk geen mening meer over mag hebben van de wethouder, want ze komen uit het onderwijsveld. Als de deskundigen dit dragen – de heer Koks zei het al – wie is de gemeenteraad dan om daar nog iets van te vinden. Of om met de woorden van de wethouder te spreken, het onderwijs wil dit, welke argumenten zijn er dan nog om een project af te wijzen. Ik was er bijna zelf in gaan geloven. Maar gelukkig weet de wethouder van Financiën ook prima hoe de gemeentefinanciën in elkaar steken en hij weet ook dat het budgetrecht nog steeds bij de gemeenteraad ligt. Wat zijn dan wel de argumenten om iets af te wijzen? Voorzitter, dat is de ideologie. Dit college zet namelijk een grote pot geld op tafel en zegt tegen onderwijsbesturen: dit geld hebben we gereserveerd voor het onderwijs. Tast toe, maar er is wel een heel specifieke voorwaarde. Innovatief, anders, vernieuwend. Vanuit die fascinatie voor het veranderen van dit college is dit pakket tot stand gekomen. Voorzitter, het CDA had graag gezien dat gevraagd was aan het onderwijs wat nu echt structurele duurzame investeringen zouden zijn, waar zij en de kinderen van deze stad nog jaren plezier van zouden hebben. Dat mag alles zijn. Het hoeft niet vernieuwend te zijn, het mag heel saai zijn en het mogen klassenassistenten zijn, maar het mag ook baanbrekend zijn en vernieuwend. De enige echte voorwaarde die we stellen, is dat het een duurzame en structurele bijdrage levert aan de kwaliteit van het onderwijs. Want dat is waar het ons om draait. Investerings die ervoor zorgen dat scholen geld overhouden, zodat ze zelf als inhoudelijke experts kunnen werken aan nog beter onderwijs.

De VOORZITTER: Dank u wel. Hier zijn de andere twee moties, die al waren aangekondigd.

Motie 2: Programmatische aanpak (CDA, SP, Stadspartij, ChristenUnie)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 20 april 2016, besprekende het raadsvoorstel programma intensiveringsmiddelen leren;

constaterende dat:

- de vijf speerpunten uit het Groninger Onderwijspact als basis zijn gebruikt voor het programma intensiveringsmiddelen leren;

het programma tot doel heeft een duurzame ontwikkeling van het onderwijsklimaat in de stad tot stand te brengen;

overwegende dat:

- de invulling van het programma voor een groot deel is gevormd op basis van het zogenaamde onderwijsatelier;
- vanuit de gemeente op voorhand innovatie en intensivering als basisvoorwaarden voor de ideeën vanuit het onderwijsveld zijn meegegeven;
- vernieuwing geen doel op zich is;
- punt 1 uit het Groninger Onderwijspact, 'de basis op orde, een stimulerende leeromgeving', cruciaal is en noodzakelijk om innovatie te realiseren;
- structurele verbetering in het onderwijs ruimte kan bieden voor vernieuwing;
- er nog diverse problemen en uitdagingen zijn waar het onderwijs mee wordt geconfronteerd, zoals onder andere zwakke scholen, ongelijke kansen bij gelijke talenten, instroom vluchtelingenkinderen, bewegingsonderwijs, niet-duurzame schoolgebouwen en werkdruk bij docenten;

verzoekt het college:

- niet innovatie en vernieuwing leidend te laten zijn in de onderwijsateliers;
- als voorwaarde voor de onderwijsateliers te stellen dat er sprake moet zijn van duurzame investeringen, die structureel bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 3: Betrek docent en ouders bij verdeling onderwijsgeld (CDA, SP, Stadspartij, ChristenUnie)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 20 april 2016, besprekende het raadsvoorstel programma intensiveringsmiddelen leren;

constaterende dat:

- bij de vulling van het intensiveringsprogramma leren het draagvlak binnen het onderwijsveld leidend is;
- het van groot belang is om aan te sluiten bij de behoeften en initiatieven vanuit het onderwijsveld;

overwegende dat:

- de invulling van het programma voor een groot deel is gevormd op basis van het zogenaamde onderwijsatelier;
- voor deelname aan het onderwijsatelier de deelnemers van het College van Onderwijs zijn gevraagd;
- docenten, als onderwijsspecialisten, bij uitstek behoeften en initiatieven vanuit het onderwijsveld kunnen vertolken;
- docenten in de dagelijkse praktijk ervaren waar extra investeringen in het onderwijs nodig zijn;
- ouders en medezeggenschapsraden nauw betrokken zijn bij scholen en ook zij een mening zouden moeten kunnen vormen over benodigde investeringen in het onderwijs;

verzoekt het college:

- een representatief aantal docenten en medezeggenschapsraden een grote rol te geven bij de komende onderwijsateliers, zodat de inzet van het resterende budget kan rekenen op draagvlak van docenten en medezeggenschapsraden;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Wie mag ik het woord geven? Ja, de heer Honkoop.

De heer HONKOOP (VVD): Voorzitter, de VVD onderschrijft het belang van onderwijs, zoals alle partijen hier in de raad. Met onderwijs wordt tenslotte de basis gelegd voor de toekomst van de kinderen van de stad. In de commissie hebben wij al het een en ander gezegd over de projecten an sich, daar zijn wij positief over. Pareltjes werd nog even aangehaald, hoewel wij menen dat bijvoorbeeld naast programmeren breder gekeken moet worden naar digitale geletterdheid. Ook willen wij met een eigen initiatief komen de komende periode, waarbij we stil willen staan bij die bredere aanpak in het onderwijs in aansluiting op het onderwijsprogramma 2032 en meer aandacht voor de vaardigheden, zoals dat ook daar aangegeven wordt. Zoals aangegeven in de commissie worstelen wij met twee dilemma's. Enerzijds de bestendigheid, dus of projecten blijvend iets toevoegen. Als de financiering stopt na een aantal jaar, dan is het natuurlijk niet wenselijk dat het project zomaar eindigt, terwijl er zulke mooie projecten tussen zitten. Een ander dilemma is of omwille van de bestendigheid er niet moet worden gezocht naar een aanpak met meer oog voor de samenhang tussen projecten en het bredere onderwijs en de projecten onderling, zodat er een minder gefragmenteerd beeld ontstaat en duidelijk is hoe projecten wat bijdragen op de lange termijn aan het bredere onderwijs. Gezien deze twee dilemma's vragen wij met een motie Bestendige, brede vernieuwing onderwijs, samen met de PvdA het college om nader in te gaan op de wijze waarop de initiatieven van de intensiveringsmiddelen leren bijdragen aan een bestendige blijvende vernieuwing van het onderwijs en versterking van het onderwijs. We vragen het college ook om nader in te gaan op hoe de ervaringen uit de verschillende onderwijsinitiatieven tijdens en na de pilotfase beschikbaar worden gesteld aan het bestaande onderwijs, bijvoorbeeld door kennisdeling en door monitoring.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja, dank u, voorzitter. De VVD heeft de motie ook al rondgestuurd, dus daarom kan ik er nu ook gewoon vragen over stellen, heel fijn. Maar u verzoekt het college om er nader op in te gaan en dat doet u twee keer in uw verzoekpunt. U dient daar een motie voor in, maar de wethouder kan toch ook gewoon straks even antwoord geven op deze vragen en dan hoeft deze motie ook helemaal niet in stemming te worden gebracht, toch?

De heer HONKOOP (VVD): Ja, kijk, uiteindelijk kunnen we natuurlijk alles wat we vragen in de raad gewoon aan het college vragen en dan gewoon het antwoord afwachten. Wij vonden – en ik denk dat het ook voor de PvdA geldt – wij vinden het belangrijk om duidelijk te maken wat voor belang wij hieraan hechten, dat dit punten zijn waar we gewoon graag meer duidelijkheid en inzicht in willen hebben. Een motie is daarvoor volgens mij het geijkte middel in dit huis.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, dank u wel. Dan een vervolgvraag, want u verzoekt eigenlijk het college om nadere informatie samen met de Partij van de Arbeid. Maar wat vindt uw partij ervan? Vindt u dat deze projecten

bijdragen aan bestendiging en vernieuwing van het onderwijs? En met het andere verzoekpunt, hoe moeten die ervaringen meegenomen worden?

De heer HONKkoop (VVD): Wij vinden dat die ervaringen meegenomen moeten worden, dat is juist waar onze aandacht naar uitgaat en dat is ook juist wat uiteraard de achterliggende gedachte is bij deze motie. Hoe vinden wij dat het bijvoorbeeld gedaan kan worden? Dan kan er dus bijvoorbeeld gedacht worden aan kennisdeling en monitoring, of door ook tijdens projecten al te kijken of het een plaats kan krijgen in het bestaande onderwijs. Daar zijn dus verschillende middelen voor, wij dragen hier twee voorbeelden aan, maar er zijn er uiteraard meer mogelijk. Wij horen daar dus graag meer over van het college.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Ja, voorzitter, daar ook weer even op voortbordurend. Dan geeft het college dus antwoord, mogelijkerwijs hier ter plekke, mogelijkerwijs krijgen we daar een brief over enzovoorts. Gaat u uw politieke oordeel ook nog laten afhangen van de antwoorden, die het college daarop geeft?

De heer HONKkoop (VVD): De antwoorden zijn politiek relevant, ja. Anders hoeven we dit soort vragen niet te stellen. Tegelijk is het wel zo dat de term 'pareltjes' al een paar keer voorbijgekomen is. Wij zien hier dus wel projecten met een bijzondere waarde, alleen we willen natuurlijk wel meer zicht op hoe het nu zit met het vervolgtraject na het aflopen van de projecten.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Dank u, voorzitter. Hangt de VVD net als D66 de ideologie aan dat het vooral vernieuwend moet zijn? Of gaat het de VVD om bestendig beleid?

De heer HONKkoop (VVD): Nou, de VVD hangt de ideologie van het liberalisme aan. In tegenstelling tot het conservatisme van het CDA betekent het dat wij openstaan voor vernieuwing, maar wel met de insteek dat die vernieuwing uiteindelijk wat bij moet dragen aan de verbetering van het onderwijs. Dat is in ieder geval vanuit het individu geredeneerd.

De VOORZITTER: Laatste opmerking, mijnheer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): CDA staat voor Christen-Democratisch Appèl, voorzitter.

De VOORZITTER: Oké. U gaat nu uw motie indienen. Dank je.

Motie 4: Bestendige, brede vernieuwing onderwijs (VVD, PvdA)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 20 april 2016, besprekende het programma intensiveringsmiddelen leren;

constaterende dat:

- het coalitieakkoord 1 miljoen euro per collegejaar reserveert voor onderwijsintensiveringsmiddelen;
- het college diverse initiatieven wil ondersteunen met de inzet van deze middelen;
- het college bij de ondersteuning van initiatieven in het onderwijs zoveel mogelijk uitgaat van co-financiering en tijdelijke ondersteuning;
- de inzet van het college gericht is op duurzame ontwikkeling van het onderwijsklimaat in de stad en een duurzame investering in het onderwijs aan de leerlingen in onze gemeente;

overwegende dat:

- de diverse initiatieven indien succesvol innovatie en vernieuwing kunnen stimuleren;
- een duurzame investering in het onderwijs wel vergt dat succesvolle initiatieven na de pilotfase permanent een plaats krijgen in het onderwijs en ervaringen uit de initiatieven snel gedeeld worden met het bredere onderwijs;
- de voorliggende projecten binnen de intensiveringsmiddelen leren daarnaast onderling beperkte samenhang vertonen en onduidelijk is hoe zij blijvend zullen bijdragen aan vernieuwing en innovatie in het verdere onderwijsveld;

verzoekt het college:

- nader in te gaan op de wijze waarop de initiatieven van de intensiveringsmiddelen leren bijdragen aan een bestendige vernieuwing van het onderwijs;
- ook nader in te gaan op hoe de ervaringen uit de initiatieven tijdens en na de pilotfase beschikbaar worden gesteld aan het bestaande onderwijs, bijvoorbeeld door kennisdeling en monitoring;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Wie mag ik het woord geven? Mevrouw Chakor.

Mevrouw CHAKOR (GroenLinks): Dank u, voorzitter. Vandaag kon ik aanwezig zijn bij het ondertekenen van het convenant met de stichting voor studentenvluchtelingen, UAF. Hier was ik getuige van mooie verhalen over mensen, die blij en dankbaar zijn met de onderwijskansen die ze krijgen in onze stad. Wat GroenLinks betreft is onderwijs de toekomst en elke investering hierin is ook belangrijk. Via de intensiveringsmiddelen leren krijgen we de mogelijkheid om vernieuwende ontwikkeling in het onderwijs te steunen en unieke programma's te creëren, die vooruitkijken. Dus toekomstgericht. Heel belangrijk dat er is samengewerkt met onderwijsinstellingen en dat draagvlak vanuit het onderwijs leidend is. Uit de gepitchte ideeën zijn sterke initiatieven gekomen, die volgens ons het verschil kunnen gaan maken en kunnen zorgen voor meer ouderbetrokkenheid, voor taalstimulering, de werkplaats, begeleiding van vluchtelingenstudenten en programmeren op de basisschool. En noem alle andere projecten maar op.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Mevrouw Chakor zegt dat de ideeën zijn voortgekomen uit het onderwijsveld. Behoren ouders, medezeggenschapsraden en leerkrachten naar uw mening ook tot dat onderwijsveld? Kunt u ook aangeven op welke manier u hun stem hierin hoort doorklinken?

Mevrouw CHAKOR (GroenLinks): Ik kom zometeen ook even hierop terug in mijn woordvoering, ook op de betrokkenheid van de raad en op de betrokkenheid van ouders. Ik heb in mijn commissiewoordvoering ook aangegeven dat we het ook belangrijk vinden dat breed gedragen ook breed gedragen is. Hoe breder gedragen hoe beter. Of we het hierin terugzien, dat ga ik zometeen...

De brief van 18 februari gaf ons een beetje inzicht in de voorgenomen besteding van de intensiveringsmiddelen leren 2016. In de commissie waren we wat kritisch over het proces en hadden we graag gezien dat we als raad eerder waren meegenomen in het proces. Onzes inziens is dat uit betrokkenheid en nieuwsgierigheid naar wat er leeft binnen het onderwijs en welke initiatieven oplossingen zouden kunnen bieden. Daarom roepen we het college ook op om de raad eerder te betrekken en horen we ook graag hoe het zit met de ouderbetrokkenheid, hoe we dat breder zouden kunnen trekken. Maar we zijn blij met het behaalde resultaat, vooral omdat het van onderaf is ontstaan en omdat het onderwijs bepaalt wat nodig is. Dat is wel iets wat wel belangrijk is, dat je niet van bovenaf gaat bepalen wat nodig is, maar dat het onderwijs zelf kan aangeven de ruimte en de keuze te hebben om aan te geven wat daarvoor belangrijk is. Dan kunnen wij als raad zeggen dat wij dat niet belangrijk vinden, maar dan is de vraag wel wie wij dan zijn als raad om dat te zeggen. Als scholen zeggen programmeren belangrijk te vinden, omdat ze juist toekomstgericht willen gaan werken, dan moet dat ook leidend zijn.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Maar u zegt net dat ouderbetrokkenheid, medezeggenschapsorganen en personeel invloed moeten hebben op hoe die middelen besteed worden. Ik hoor u net zeggen dat het in deze ronde niet gebeurd is. Hoe kunt u dan toch dit een mooi lijstje vinden, wat uit de basis van het onderwijs is voortgekomen?

Mevrouw CHAKOR (GroenLinks): We weten niet of dat gebeurd is. We weten dat er inderdaad een pitchronde geweest is in juni, dat er nog een keer gepitcht is. Wat daar is gebeurd en welke initiatieven er zijn getoond, hoeveel het er zijn en wat er overgebleven is, dat is niet helemaal helder geworden. Dus ik hoor ook graag vanuit het college hoe het proces gegaan is en – we willen vooral vooruitkijken – hoe we dat in de toekomst anders kunnen doen, zodat we juist meegenomen worden als raad en we een beter beeld krijgen. Als we een beter beeld hadden gekregen, dan hadden we denk ik ook deze discussie hier niet gehad.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Dank u, voorzitter. U refereert hier aan de brief van 18 februari en u verweet net in een interruptie aan de SP dat ze dat toen niet aanhangig gemaakt hebben wat ze wilden. Maar waarom hebt u dat eigenlijk zelf niet gedaan op 18 februari, toen u die collegebrief had? Nu begint u een heel verhaal over dat we beter betrokken hadden willen zijn. Waarom hebt u die brief eigenlijk niet geagendeerd?

Mevrouw CHAKOR (GroenLinks): Dat is een terechte vraag. Ik denk dat je op een gegeven moment ook gewoon hand in eigen boezem moet steken en zeggen dat we als raad een beetje hebben liggen slapen.

De heer BOLLE (CDA): Als GroenLinks-fractie, bedoelt u.

Mevrouw CHAKOR (GroenLinks): Ik bedoel u ook, de heer Bolle.

De VOORZITTER: De heer Van der Laan.

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Zo, dank u wel, voorzitter. Het is door een aantal sprekers voor mij al gezegd, het is voor het eerst dat het college zo'n hoge ambitie heeft geopenbaard en zulke hoge bedragen intensiveringsmiddelen voor onderwijs. Dat vinden wij prachtig, maar tegelijkertijd staan daar voor onze fractie ook hoge verwachtingen tegenover. We vinden het mooi hoe het college te werk is gegaan door scholen te betrekken. Tegelijkertijd willen wij hierbij ook zeggen dat we er dan ook van uitgaan dat het college ervoor zorgt dat ook docenten, leerlingen en ouders betrokken worden in het proces en dat zij ook gehoord worden. Verder willen we ook nog twee fronten meegeven voor de verdere invulling van de gelden, want we zijn hiermee nog niet klaar, natuurlijk niet. Wat ons betreft is er misschien nog ruimte voor verbeteringen. Dan hebben wij het over structurele verbeteringen en dan hebben we het over onderwijs over de gehele linie, niet alleen maar franje. Denk bijvoorbeeld aan investeren in docenten, kleine klassen of verduurzaming van gebouwen, zodat de intensiveringen die je doet, ten goede komen aan het onderwijs in brede zin en je er niet alleen maar kleine stukjes op plakt. Ten tweede, duurzame verbeteringen. Aan het einde van de pilot is het geld op en dan is het de vraag wat er dan nog overblijft van het project. Daarom dienen wij ook met de VVD de motie in, die u net bij de heer Honkoop de revue heeft zien passeren. Verder is het zo dat de wethouder ons de handschoen aanreikte in de commissie en die handschoen pakken wij van harte op. Daarom zijn de PvdA en de VVD ook bezig met het schrijven van een initiatiefvoorstel.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Dank u, voorzitter. Ik heb die motie van u gezien en net uw verhaal gehoord. U houdt weer een pleidooi, dat u in de commissie eigenlijk ook gehouden heeft. Maar zou dan de motie, die ik zojuist heb ingediend, niet veel meer passen bij het verhaal dat u net gehouden hebt?

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Ja, mijnheer Bolle maakt reclame voor zijn eigen motie en dat staat hem natuurlijk vrij. Ik ga natuurlijk hier niet mijn eigen motie diskwalificeren. We horen straks het college nog, daarna gaan we tot stemming over en dan zien we het wel. Dat is mijn voorstel.

De heer BOLLE (CDA): Maar voorzitter, de PvdA had net een heel duidelijk verhaal over structurele investeringen, geen franje. U dient hier samen met de VVD een vodge in met wat vage teksten. Ik heb uw woordvoering heel goed gehoord. Als ik dat nou in een motie verwoord, zou u daar dan voor willen zijn om het resterende geld structureel in te zetten voor verbeteringen in het onderwijs. In plaats van een beetje een, ja wat is dit, soort van laveren-in-de-coalitie-motie indienen. Maar gewoon, wat de PvdA wil in een motie verwoorden en knallen en meerderheid vinden?

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Waarvan akte. Mijnheer Bolle heeft heel goed naar mijn woordvoering geluisterd en in reactie daarop zal ik ook zeggen dat ik heel goed naar uw motie zal kijken. Bij de stemming ziet u wat wij daarmee gaan doen. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, ik ben wel benieuwd. D66 zegt dat we indertijd het onderwijs op afstand hebben gezet en dat we dus onze oren voor een belangrijk deel laten hangen naar wat er uit het onderwijs opborrelt aan ideeën. Ik ben wel benieuwd of de PvdA ook met ons vindt dat bijvoorbeeld die ongelijke kansen voor kinderen met gelijke talenten, de instroom van vluchtelingenkinderen, allerlei maatschappelijke bewegingen rondom dat onderwijs..., in hoeverre dat nu voor u eigenlijk leidend is in het bepalen van uw standpunten rondom de inzet van dit soort middelen.

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Jazeker, dat is zeker leidend. In de commissie zijn we er ook meer op ingegaan dat wat ons betreft de gelden ook gericht moeten zijn op het wegwerken van achterstanden. Ik heb daar bijvoorbeeld ook op onze website pvdagroningen.nl een blog over geschreven.

De heer KOKS (SP): Ik moet zeggen, voorzitter, dat ik die blog niet dagelijks volg.

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Jammer.

De heer KOKS (SP): Dus zou u misschien toch even een tipje van de sluier kunnen oplichten van hoe u dan vindt dat de toekomstige middelen besteed zouden moeten worden binnen uw politieke prioriteiten binnen het onderwijs.

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Nogmaals, dank voor de vraag, mijnheer Koks. Ik heb al een aantal voorbeelden gegeven. Denk aan het helpen van zwakke scholen om hun scores beter te krijgen, kleinere klassen en investeren in docenten. Oftewel, onderwijs in de brede linie. Zoals ik al heb gezegd gaan we met de VVD werken aan een initiatiefvoorstel. U kunt de resultaten daarvan tegemoetzien.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Volgen mij wilt u een beetje voortmaken of niet? Lijkt me ook goed, we hebben nog een mooi afscheid in het vooruitzicht – of niet zo mooi. Goed.

De VOORZITTER: Maar haast u zich niet hoor, want we hebben de hele avond nog.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Goed, ik begin over onderwijs. Niemand is tegen onderwijs. Niemand is ook tegen investering en innovatie in het onderwijs. Het is ook gewoon belangrijk dat er gekeken wordt naar al die kinderen in deze stad, van peuter tot puber tot adolescent, wat kunnen we meegeven in al die levens in die momenten dat we hen treffen in het onderwijs, want de rest is uiteraard aan de ouders. Het is allemaal van groot belang. Ik maak toch nog even een politieke opmerking over het leenstelsel, waar we nu al de gevolgen van zien. Wij vinden het erg jammer dat daar de eerste gevolgen duidelijk van worden, waardoor de kansen wat minder gelijk zijn dan op dit moment mogelijk is. Vervolgens de opmerking dat we ook als gemeente niet alles meer kunnen wat we in het verleden wel konden. We hebben het onderwijs op afstand gezet en het is meer aan de schoolbesturen om keuzes te maken. We zien wel de wil om er iets mee te doen. De vraag is heel concreet gesteld: wat kunnen we doen met 1 miljoen. Het college heeft daar een heel breed palet in samengesteld. Wat ons betreft is het wel mooi dat het brede palet gekozen is. Wij hebben wel opgemerkt, ook al in de commissie, dat, als je kijkt naar ouderbetrokkenheid, het fijn is dat zes jaar na het initiatiefvoorstel met GroenLinks dit heel concreet handen en voeten heeft gekregen. Zonder die ouders in het onderwijs kun je als juf hoog en laag springen, maar als er thuis vervolgens niets mee gebeurt, dan is al die investering van overdag 's avonds weer helemaal weg. Dus wij zijn erg voor. We zijn ook benieuwd naar de resultaten en effecten van deze inzet. Wat ons betreft valt ook het project De werkplaats op, daar zijn wij erg voor. Wat ons betreft mag dat ook best wel veel onsjes meer, want daar worden in samenwerking met heel veel partijen – en iedereen treedt daar over zijn eigen grenzen heen – jongeren die kwetsbaar zijn en die, als we niet oppassen, in onze bakken van de sociale dienst terecht komen – zoals het vroeger heette, het heet nu anders, maar in ieder geval in de bijstand dreigen te raken – in een kwetsbare positie bij de lurven gepakt. Er wordt gekeken wat er concreet gedaan kan worden om hen wel die arbeidsmarkt op te leiden. Wat ons betreft is de vraag dan ook: is dit alles wat er in dit voorstel staat? Nee. Kan er nog meer bij? Het college geeft dat zelf ook al aan: ja. Wat ons betreft is het nog niet helemaal perfect. De moties waarop wij staan en waarvan wij mede-indiener zijn, maken wat ons betreft het voorstel beter, zodat in het geheel het onderwijs ook beter gediend wordt.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Kelder.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. We hebben het hier in de commissie uitgebreid over gehad en u kunt mijn woordvoering nalezen op groningenstad.partijvoordedieren.nl. Grapje. Voorzitter, wij vinden het goed dat het stimuleren van goed onderwijs prioriteit heeft. Met onderwijs wordt iedereen gestimuleerd het beste uit zichzelf te halen en het vergroot de kansen op de arbeidsmarkt natuurlijk. Initiatieven zullen vanuit het onderwijs zelf worden ondersteund en er kan bij worden aangesloten. We vinden het mooi dat de onderwijsateliers veel initiatieven hebben opgeleverd. De thema's die hieruit voortkwamen, vormen nu een belangrijk onderdeel voor het programma, dat nu gesteund kan worden. Ook is het goed dat er wordt ingezet op co-financiering en tijdelijke ondersteuning. Ideaal is natuurlijk als de betrokken instelling het in zijn eentje zou kunnen redden. We vinden het ook een goed streven dat ouders betrokken gaan worden, zeker omdat we ook vaak zien dat ouders van leraren verwachten dat hun kind op school wordt opgevoed in plaats van thuis. Het lijkt ons goed om ouders in samenspraak met scholen een realistisch beeld te laten vormen van wat de ouders redelijkerwijs kunnen verwachten van een school en wat een school van ouders mag verwachten.

Dan nog iets over de gezonde school ten slotte. Gezondheid is voor de Partij voor de Dieren een belangrijk thema. Gezondheid begint bij gezonde voeding en daar vallen tosti's ham/kaas, frikandellen, Snickers en patat natuurlijk niet onder. Er wordt gebruikgemaakt van de landelijke scan in het project Gezonde school, Hartstikke goed en Een mooi begin. Daarbij blijf ik wel zeggen dat een meer plantaardig voedingspatroon enorm helpt de gezondheid te bevorderen. Dit gegeven wordt steeds meer bekend en we zien ook graag dat deze focus wordt ingezet in het onderwijs. De nieuwe Schijf van Vijf is nog lang niet de schijf die wij graag zouden willen zien, maar is enorm verbeterd ten opzichte van vorige jaren. Aangezien veel scholen deze schijf gebruiken, hebben wij een klein beetje hoop dat hierin wat stappen voorwaarts gezet gaan worden. Voor de rest heb ik niets toe te voegen aan onze woordvoering in de commissie. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja, dank u wel, voorzitter. Investeren in onderwijs is belangrijk, dat staat buiten kijf. De discussie die op dit moment leeft, gaat erover of innovatie op dit moment de beste manier is om het onderwijs te verbeteren. Vergeten we door de focus op innovatie de basis niet? Het onderwijs is nooit af en aan de basis kan altijd gesleuteld worden. Maar dat betekent wat ons betreft dan niet dat er geen ruimte moet zijn voor innovatie. Onderwijs is bij uitstek een plek waar naar de toekomst gekeken moet worden. De toekomst wordt immers in het onderwijs gemaakt. Met het voorgestelde en de bijbehorende projecten denken wij dat het onderwijs

in Groningen meer toekomstgericht en verbeterd wordt. Dit zien we terug in het feit dat voor elk van de in het Onderwijspact afgesproken uitgangspunten een passend project is gevonden. Een daarvan is de brede vorm. Uiteraard zijn wij ook erg enthousiast over het feit dat het project Shelter City van start is gegaan afgelopen vrijdag. Wij hebben de opening ook als zeer inspirerend ervaren. Betrokkenheid van scholieren en studenten bij dit project is een absolute toevoeging voor de brede vorming van jongeren in onze stad. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Anderen nog vanuit de raad? Niet. Wethouder Schroor.

Wethouder SCHROOR: Dank u wel, voorzitter. Vooropgesteld vind ik het altijd mooi dat er een levendig en uitgebreid debat over onderwijs wordt gevoerd, dat doen we niet zo vaak. Dat gezegd hebbende, is het natuurlijk ook zo dat dit een best wel spannend project en spannend proces is geweest. Het is namelijk een proces dat we met u gedraaid hebben en dat we ook met het onderwijs zijn aangegaan, waarbij op voorhand de uitkomsten niet duidelijk waren. Je vraagt namelijk iets aan – en je kunt bij wijze van spreken het synoniem pakken met de wijkaanpak of met de zorgaanpak – je vraagt het veld, dus zeg maar de wijk onderwijs: wat leeft er bij u? Waar zou u nu extra op willen investeren, maar kunt u net niet vanuit de lumpsum doen of mag u niet vanuit de lumpsum doen, maar zou wel erg veel toevoegen aan de kwaliteit van het onderwijs in Groningen, zou iets toevoegen aan de duurzaamheid, zou iets toevoegen aan de basis op orde en aan de pijlers die wij hebben, maar zou zonder onze hulp niet tot stand komen? Kunnen we daar het debat met u over aangaan en komt u dan ook met die ideeën. Dat is eigenlijk een wijkgerichte aanpak. Lees dan onderwijs als de wijk in Groningen, die volgens mij ook hier in deze raad tot groot draagvlak zou moeten leiden.

We hebben natuurlijk ook u veel meegenomen, niet zozeer in de pitches, dat klopt. Ik zal daar zometeen iets over zeggen. Maar we hebben natuurlijk wel, ook mondeling vaak in de commissie, vaak met elkaar van gedachten gewisseld over waar we nu mee bezig zijn. U hebt mij ook weleens gevraagd hoe het nu staat met dat miljoen, is dat nu een beetje belegd en komt het wel goed. Toen hebben wij gezegd dat we breed met dat veld bezig waren om te kijken waar – refererend aan mijn eerdere uitspraken net – de energie zit bij het onderwijs, waar ze mee aan de slag zouden willen. Dat doen we in de vorm van onderwijsateliers, waarin gepitcht wordt aan elkaar vooral en waar wij als gemeente ook natuurlijk bij zijn – wij hebben ook een pitch gedaan – om te kijken of er draagvlak is, om te kijken of er ook een duurzaam karakter in zit en of het ook iets is wat het onderwijsveld inderdaad ziet als een lacune in hun performance in de stad Groningen. We hebben dat een paar keer met u gedeeld, in de zin van mondeling. Ik heb ook gezegd dat de eerste pitchsessie geweest is in de Euroborg. Ik heb u ook verteld over de tweede pitchsessie en ik heb u ook verteld dat er in onze ogen een aantal heel interessante projecten uitkomen vanuit het veld zelf. En dat we daar binnenkort een brief over zouden sturen, dat was februari, met daarin de hoofdlijnen. Daarna natuurlijk een uitgewerkte brief waarin de projecten ook daadwerkelijk landen. Ik beseftte dat het wel een ingewikkeld proces is. Het is namelijk volstrekt anders dan we normaal gesproken gedaan hebben. Als ik terugkijk, dan denk ik een paar dingen. Ik denk dat wij ons ten eerste wel degelijk gehouden hebben aan u informeren over dit proces. Ik kan ook constateren dat tot aan de commissie van woensdag 6 april wij op dit proces geen enkele interventie hebben gekregen. Ook niet gezegd: best college, het is allemaal wel mooi wat u daar doet, maar wij willen erbij betrokken zijn of wij willen daarvoor worden uitgenodigd of wij willen veel eerder veel meer informatie hebben. Niets van dat alles. Dus ik vind dat wij als college ook wel uit mochten gaan van het feit dat het proces op die manier tot steun en draagvlak zou leiden.

Dan kom ik op het punt dat het interessant wordt. Dan komen er projecten uit. Dan is het inderdaad een zoektocht hoe je daar dan mee omgaat. Als het projecten zijn waar het veld achterstaat – en ik zal zometeen wat zeggen over dat draagvlak, want daar zijn veel vragen over gesteld – als het veld daar achterstaat, wat kun je daar dan nog van vinden? Dat is best een ingewikkeld vraagstuk. Wij hebben dit wel beoordeeld. Wij hebben gezegd – niet zoals het CDA zei, beoordeeld op het gebied van innovatie of anders of vernieuwend – nee, wij hebben gezegd: passen de projecten die ons zijn aangedragen binnen een aantal basispunten waarvan we hebben gezegd dat ze moeten voldoen. Namelijk, een: het moet passen bij de ambities, bij het ambitiepakket, dat het College van Onderwijs samen heeft afgesproken met de gemeente en het onderwijsveld. De gemeenteraad stond toen ook nog heel erg achter die vijf ambities, daar hebben we zelfs applaus voor gekregen. Dat is de ‘basis op orde’, ‘een leven lang leren’, ‘doorlopende leerlijnen’, ‘onderwijs leidt op voor de arbeidsmarkt’, ‘toekomstbestendig onderwijs en brede vorming’. Als het daar niet in past, dan kunnen we het project ook niet verder brengen. Het tweede punt is dat het een duurzame aanpak moet zijn. Het moet iets toevoegen, er moet niet in voorzien zijn en het moet geen project zijn dat na afloop strandt in schoonheid en niet in het hele onderwijsbestel verder kan worden overgenomen door het onderwijs zelf na onze inzet van middelen. Dat is ook een belangrijk element geweest. Het derde is een redelijke mate van co-financiering, dan wel co-participatie in de zin van inzet van uren en docenten. En het moet leiden tot draagvlak. Dus kijk even naar bijvoorbeeld het project Succes for all, nu niet in deze lijst maar wel in de bekostiging meegenomen. Het is een project dat nooit tot stand was gekomen als niet docenten, maar ook de ouders daar op die scholen, hierachter zouden staan. Dat hebben we getoetst. Willen die klassen, willen die docenten hun energie wel in dit project stoppen? Anders beginnen we er überhaupt niet aan. Dus bij al die projecten – en zo heb ik nog wel wat meer voorbeelden, dat zal ik nu niet doen in verband met de tijd – zijn natuurlijk dergelijke secundaire lijntjes wel gelegd, ook met docenten. Als het gaat om programmeren in de klas, daar zijn docenten ook bevraagd of ze dat daadwerkelijk wel in die klas gaan doen. Het is niet alleen het bestuur dat het heeft besloten, maar het is wel het bestuur dat kan besluiten of het daar geld en middelen tegenover zet. Daarom was dat wel onze eerste insteek.

Wat leren wij nu uit de kritiek, die er ook is gekomen en die ik mij ter harte neem? Dat is dat wij net zoals we bij het onderwijsinnovatieatelier recentelijk gedaan hebben, u ook bij die pitchsessies nadrukkelijker kunnen betrekken. Ook bij de inhoud en de vorming van die projecten – en dan ga ik straks even in op de moties – kunnen we u betrekken en dat is volgens mij gewoon een prima leercurve naar de toekomst toe.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja, dank u, voorzitter. Het college zegt nu eigenlijk weer... het legt even uit aan welke criteria het getoetst is, maar het is toch zo dat het geld in het collegeprogramma gereserveerd is, en de heer Wonink van D66 zei het heel mooi, voor onderwijsvernieuwing. Dat was toch een van de voorwaarden voor die pitches? Of konden mensen, konden onderwijsbesturen ook zeggen dat ze eigenlijk wel een paar klassenassistenten nodig hadden om dat vervolgens te pitchen? Of hebt u van tevoren gezegd dat het moest gaan om vernieuwing en innovatie?

Wethouder SCHROOR: Nee, voorzitter, dat heb ik nadrukkelijk niet gezegd. Het is intensiveringsgeld leren. Intensiveren kun je breed opvatten, dat is niet alleen innoveren, dat is ook intensiveren. We hebben gesteld bij de pitches – en dat hebben we eigenlijk samen met het onderwijsveld gedaan – dat het eigenlijk wel moet voldoen aan de gezamenlijke ambities die we ooit hebben vastgesteld met elkaar, want wat zijn anders die ambities waard? Daar moet het bij passen. Het is dus zo dat er nu een aantal projecten uitkomt, waarvan u terecht zegt – en ik denk dat we daar ook wel trots op kunnen zijn – dat ze innovatief zijn, maar het zijn ook projecten die echt gewoon appelleren aan de basis op orde. Het zijn projecten die ongelijkheid, ook bij leerlingen, wegwerken. We hebben het dan over het taalproject, we hebben het ook over de brugfunctionaris, we hebben het ook over ouderbetrokkenheid. Dat is ook om ongelijkheid in het onderwijs weg te werken en alle ouders en alle leerlingen in staat te stellen eenzelfde kans te pakken.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

Wethouder SCHROOR: Dus het is breder dan alleen innovatief.

De heer BOLLE (CDA): Ja, maar voorzitter, ik heb hier het verslag van de commissie voor me liggen. En daar verklaart de wethouder de keus van de raad voor innovatie en intensivering van initiatieven vanuit het onderwijs. Hij zegt daarbij de volgende zin: het budget is dus niet bedoeld voor duurzame ondersteuning van leraren of het bestrijden van rechtsongelijkheid. Dan zijn er toch nog meer criteria of afbakeningen geweest dan die u nu schetst?

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, ik ga niet een woordenspel met de heer Bolle aan als het gaat om wat er precies in die commissie is gezegd. Dat kunnen we allemaal nalezen. Ik kan u wel zeggen wat ik met die woorden heb bedoeld en dat zit ook in mijn woordvoering overigens. Want het is natuurlijk niet zo dat wij met dat miljoen... het is veel geld, maar het is ook wel weer bescheiden als het gaat om de totale lumpsum in het onderwijs en zeker wat hier omgaat. Wij kunnen echt niet de suggestie alleen maar wekken dat wij met dit geld – en dat zou ik ook niet willen – bijvoorbeeld kleinere klassen gaan bevorderen of docenten gaan aantrekken of opleidingen voor docenten gaan stimuleren. Weet u, dat is echt landelijk beleid. Ik ben het er overigens van harte mee eens dat we gewoon veel meer naar de kwaliteit van het totale onderwijs moeten kijken en ik zou echt een grote broek willen aantrekken. Maar dat zijn echt zaken die zitten in het bestel van het onderwijs, die horen zij zelf uit te voeren. We spreken ze daar wel op aan, maar dat is echt iets wat tussen het ministerie en het onderwijs zelf moet worden opgepakt. Dit geld is echt bedoeld om te innoveren en om te intensiveren. Daarbij hebben we ook gezegd dat het moet passen – ik heb dat ook in de commissie gezegd – bij die vijf ambities die we hebben geformuleerd gezamenlijk in het Onderwijspact. Volgens mij is het verhaal dan nog steeds zo rond als wat, ook al wilt u dat niet geloven.

De VOORZITTER: Ik geef de heer Koks de gelegenheid tot een interruptie.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, de wethouder begon daarstraks over dat er een aantal lessen geleerd waren over hoe het allemaal zo gegaan is. Ik had gehoopt dat hij daarin ook zou vermelden dat het onderwijsveld uit meer bestaat dan alleen directies en de top van de scholen. En pitches, dat mag van mij allemaal. Ik hoor namelijk helemaal niet de rol van ouders, medezeggenschapsorganen en het uitvoerend personeel, wat er in het onderwijs zit. U trekt de vergelijking met wijkgericht werken, ik mag toch hopen dat bij wijkgericht werken buurtbewoners betrokken worden bij hetgeen wat er in zo'n buurt gebeurt. Dat zijn de mensen die direct te maken hebben met die buurt. Analoog daaraan zou je toch kunnen veronderstellen dat het ook in onderwijs gebeurt.

Wethouder SCHROOR: Ja, voorzitter, ik dank de heer Koks voor zijn inbreng, want het geeft mij gelijk de gelegenheid om het suggestieve frame, dat door een aantal partijen op dit dossier wordt gelegd, eens even weg te nemen. Het frame is namelijk dat er nooit docenten of ouders hierbij betrokken zijn. Dat is natuurlijk volstrekte onzin. Het is natuurlijk volstrekte onzin, wat ik net al heb uitgelegd, dat ouders en docenten met name, in de totstandkoming van deze projecten en in het draagvlak creëren voor deze projecten, niet betrokken zijn. Ik heb u net uitgelegd hoe dat bij Succes for all is gegaan. Daar zijn ze betrokken. De ouderbetrokkenheid, de Hanzehogeschool

die wij inzetten om dat te monitoren, is al jaren met die ouders bezig en die krijgen al jaren terug dat het fantastisch zou zijn als daar een intensivering op komt. Dus hoezo geen betrokkenheid van ouders? De werkplaats is nota bene mede gepresenteerd door een docent. Dus hoe komt u er nu bij, voorzitter, hoe komt een aantal partijen er nu bij, dat zij niet betrokken zouden zijn en dat dit een soort bestuursfeestje op hoog niveau is? Daar neem ik afstand van en ik dank de heer Koks voor de gelegenheid om dat nog even te benadrukken.
Goed, voorzitter, dan nog even...

De VOORZITTER: De heer Bolle en daarna krijgt de wethouder de gelegenheid om even zijn betoog weer te vervolgen.

De heer BOLLE (CDA): Oké, dat is goed. Voorzitter, er zijn misschien een paar partijen die dat frame hebben neergezet, maar daar schaar ik mijn eigen partij dan in ieder geval niet onder. Waar het ons om gaat, is zoals het bij Succes for all ging, waar inderdaad in die klassen gekeken is of er draagvlak en ruimte voor was, wat we daarvoor moesten schrappen. Want als er iets bij komt in het onderwijs dan moet er vaak ook wat af. Maar ik heb het idee alsof de wethouder het gevoel heeft dat hij wordt aangevallen, maar volgens mij wil de hele raad gewoon dat er het beste gebeurt voor het onderwijs. En niet zozeer een frame neerzetten voor de een of de ander.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, ik dank de heer Bolle voor die toevoeging. Zo vat ik dat ook op en ik zal dat zometeen bij die motie ook proberen te verwoorden.
Ik kijk nog even. Ja, dan de opmerking van de SP, die triggerde mij een beetje. De opmerking namelijk over het – u zei in een bijzin: als het zo gaat hier met de zorg, met die pitches, dan zijn we erop tegen. Nu hebben wij gisteren weer een sessie gehad met de zorg en daar gaan we binnenkort over spreken. Daar was u niet, daar was niemand van uw partij. Daar was u wel voor uitgenodigd, juist om ook samen met elkaar die inhoud vast te pakken. Dat debat gaan we nu niet voeren, maar dan denk ik bij mezelf wat u daar nu eigenlijk zegt over het inbrengen van partijen uit de samenleving, waar een energie loskomt waar je versted van staat, waar innovatie, vernieuwing en hele mooie kleine projecten ontstaan, ook in het onderwijs overigens waar we het nu over hebben, waar je trots op kunt zijn – en hoe kunt u dan nu al zeggen dat u dat helemaal niets vindt?

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, ik ben bij de eerste pitchronde geweest in het sociaal domein. Dat was, ja wanneer was dat, in november of zoiets dergelijks geloof ik. Daar heb ik een hele serie projecten en projectideeën voorbij zien komen. Dat waren mensen die uit de zorg- en welzijnswereld zelf voortkomen. Ook daar ben ik geen gewone burger tegengekomen, om dat woord eens even te gebruiken. Ik heb dus een beeld van hoe die eerste ronde in ieder geval gegaan was en ik dacht, ik hoef dat in een tweede sessie niet te zien. Ik krijg op een gegeven moment wel een lijst...

De VOORZITTER: U weet wat het kenmerk is van een goede interruptie?

De heer KOKS (SP): Ja, dat was een reactie op de wethouder, die mij beticht dat ik geen kaas gegeten heb van hoe die pitchrondes gaan.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, nu worden er woorden in mijn mond gelegd, die ik niet heb gebruikt. Mijn enige vraag was waar u gisteren was en het antwoord is volstrekt helder. *Jankend geluid*. Gaat het allemaal goed? Ja? Dank u.

Voorzitter. Dan de Stadspartij, gelijke kansen voor alle leerlingen. Dat is ook door een aantal andere partijen aangehaald. Ja, dat vind ik ook. Het is natuurlijk wel een debat van de inspectie samen met de minister, die daar ook op dit moment een groot punt van maakt en terecht, denk ik. Daar moet ook wat aan gebeuren. Het zal ook een onderwerp zijn waar wij natuurlijk in ons bestuurlijk overleg met onderwijsinstellingen zeker aandacht aan zullen besteden. Dus daar kunt u van op aan. Het is wel zo dat het natuurlijk ook vooral iets is waar je landelijk goede afspraken over moet maken. Als je kijkt naar wat wij lokaal doen dan ga ik even terug naar deze projecten. Welke dragen nu bij aan het wegwerken van ongelijkheid en kansen voor kinderen? Dan is dat die medezeggenschap, dan is dat die brugfunctionaris, dan is dat Succes for all en dat is ook die gezonde school. Dus er zitten heel veel elementen in, juist gericht op het wegwerken van ongelijkheid voor alle kinderen, juist ervoor te zorgen dat alle kinderen in Groningen gelijke kansen hebben op een succesvolle carrière. U kunt van alles van ons vinden, maar dat is absoluut waarvoor wij hier in Groningen gaan. We mogen best wel eens een beetje trots zijn op wat we hier bereiken met elkaar, u ook als raad op het gebied van onderwijs. Dan denk ik dat het daar wel bij past.

Het CDA, ik heb al gezegd, innovatie, anders, vernieuwend, daar zitten dus meer elementen aan op basis waarvan deze voorstellen getoetst zijn. De duurzame verbeteringen, ik kom zometeen wel even heel kort over de moties te spreken, waarin dat geadresseerd wordt en dan kan ik daar wel een kleine toelichting op geven hoe we dat al geborgd hebben, maar hoe we dat misschien nog beter kunnen borgen. U zei iets over een initiatiefvoorstel, dat u graag aan het schrijven bent of oppakt. Ik neem aan dat u bedoelt de pitches, die wij hebben gevraagd aan u. Of u ook bereid bent als raad om uw ideeën, want die zijn er natuurlijk ook gewoon, samen met het onderwijsveld dan

ook te toetsen of dat leidt tot draagvlak en nieuwe projecten om op die manier ook weer die carrousel te blijven vullen.

De VOORZITTER: De heer Van der Laan.

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Het college introduceert hier een werkwijze om met pitches te werken. Het is wellicht wat flauw, maar ik zou toch willen opmerken dat het daarnaast ons als raad met het budgetrecht toch ook vrijstaat – lijkt mij en of het college dat kan bevestigen – om zelf een initiatiefvoorstel te schrijven en dat dan aan te nemen.

Wethouder SCHROOR: Ja, voorzitter, natuurlijk. Dat recht kan ik u nooit ontnemen, dat lijkt me volstrekt helder. Maar laat ik daar dan wel tegenover zetten dat u het toch aan zou moeten durven om als u die ideeën hebt, zonder het initiatiefvoorstel eerst hier in te dienen en vervolgens daar een klap op te geven en dan naar het onderwijsveld te zeggen dat we een fantastisch idee als raad hebben, om dat idee te toetsen bij het onderwijsveld. Dat is toch wat wij vragen in dit voorstel. Dat is onze uitdaging aan u. Als u die ideeën hebt, toets die op draagvlak bij het onderwijsveld. En ik zorg ervoor, overigens, gelijk al even richting die motie, dat er docenten en ouders bij zijn. Dus dat wordt een heel leuke en interessante bijeenkomst, want daar bent u als raad met ideeën, er gaan onderwijspartijen, ouders- en docentenvertegenwoordigers bij zitten. En dan gaan we eens kijken of we daar weer tot nieuwe ideeën kunnen komen, die ook misschien weer tot draagvlak leiden en tot verdere verwoording in dit onderwijsprogramma, waar gewoon volgend jaar een deel van de middelen vrij is en het jaar daarop nog weer een veel groter deel. Dus wij kunnen elk jaar weer bijsturen, wij kunnen elk jaar weer innoveren en wij kunnen elk jaar ook weer op zoek gaan naar die vijf pijlers en naar projecten die daarbij passen, samen met het veld. Dat veld is natuurlijk ook ouders en docenten, laat dat ook volstrekt helder zijn. Volgens mij is het antwoord op die motie ook wel gegeven. Voorzitter, dus ik ben blij dat u dat oppakt en ik ben ook zeer nieuwsgierig naar wat daar dan uitkomt. Ik ben blij ook met de opmerking van Student en Stad, uiteraard. ChristenUnie, heb ik al iets over het leenstelsel gezegd? Laat ik het zo zeggen, als ik er al iets van zou vinden, dan zou het mij niet passen om dat nu uit te spreken, want het is echt iets wat niet in onze bevoegdheid past. Kleinere klassen, investeren in kwaliteit van leraren, ik heb daar ook al iets over gezegd. Het is echt iets wat het onderwijsveld zelf moet doen. Daar is een bescheiden bedrag, wat het op dat punt is, een miljoen, niet geschikt voor. Je kunt dat beter besteden om die vijf ambities, die we hier lokaal geformuleerd hebben, verder te brengen in projecten met draagvlak.

Tot slot, voorzitter. Volgens mij ligt hier een mooi, vernieuwend, innovatief pakket, dat naadloos aansluit bij de geformuleerde ambities in het Onderwijspact, wat naadloos aansluit bij wat de raad uiteraard heeft geaccordeerd destijds. Er is dit jaar ook geld over. Maar ook de jaren hierna, het is nog lang niet allemaal belegd. Het is nu voor een groot deel belegd, maar daarna zijn er nog genoeg kansen. Er is nog veel meer om ook daaraan toe te voegen. Maar de insteek hierbij is wel – en dat zou ik echt willen vasthouden –: we gaan niet hier zelf in het stadhuis onderwijsprojecten lopen bedenken. Wij bedenken ook projecten – en dat mag de raad altijd doen – maar mijn oproep zou zijn om daarvoor draagvlak te zoeken bij het onderwijsveld. Zoek daar draagvlak voor bij ouders. En laten we dan kijken hoe we dat verder vorm kunnen geven in een co-participatie- en co-financieringsvraagstuk en het samen oppakken. Daar zal dit college met de middelen die er zijn absoluut welwillend tegenover staan, want dat doen we namelijk op deze manier ook. Het is pionieren met elkaar, maar volgens mij mogen we heel trots zijn op ons onderwijsveld, dat met deze projecten van start wil.

Dan moet ik nu de moties nog doen, volgens mij, die heb ik alleen daar liggen. Motie 1, die motie ontraad ik. Het heeft te maken met het feit dat een nadere beschrijving voor de start voor te leggen aan de raad, ik vind dat eigenlijk zonde van de tijd. De projecten staan op het punt van beginnen. Ik kan daar ook aan tegemoetkomen door de motie van het CDA zometeen te omarmen. Dus deze motie is vertragend en wat dat betreft overbodig en ik zou motie 3 van het CDA willen overlaten aan de raad, waarbij wij meer dan genoeg kansen hebben voor de komende tijd om ook ouders en docenten bij dit soort processen te betrekken. Ook u, heb ik ook al toegezegd. En ik zal ervoor zorgen dat in de komende ateliers, die wij nog gaan hebben – en dat zullen er echt nog verschillende zijn, want het budget zal zich steeds weer vernieuwen en verversen – ook hieraan recht wordt gedaan. Dus die motie kan ik overlaten aan de raad.

Dan heb ik een overgeslagen, dat is motie 2. Ook die ontraad ik. Waarom? Omdat het verzoek aan het college niet innovatie en vernieuwing leidend te laten zijn in de onderwijsateliers, daarover heb ik zonet volgens mij net uitgelegd dat het een breder pakket is en het dus niet alleen leidend is in de onderwijsateliers. Als voorwaarde voor de onderwijsateliers te stellen dat er sprake moet zijn van duurzame investeringen, die structureel bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs: dat is al zo. De stukken die hierin zitten, daar zitten natuurlijk totale projectbeschrijvingen achter, die ik u bespaard heb, waar dit in zit. Door motie 3 over te laten aan de raad, krijgt u daar ook antwoord op. Of sorry, dat is motie 4. Motie 3 is dus de ouderbetrokkenheid.

Motie 4, dat is dan het bruggetje vanuit deze motie 2 die ik heb ontraden, een beetje rommelig zo, motie 4 zal ik willen overlaten aan de raad. Ik lees hem zo dat wij tijdens het proces – en dat hebben we met Succes for all ook afgesproken – hierop in zullen gaan. Dus hoe staan we ervoor, wat zijn de resultaten, hoe maken we dat ook meetbaar, hoeveel kinderen hebben we bereikt... Nou ja, kortom, bij al die projecten zullen we het zo SMART als mogelijk maken. Wij zullen tussentijds een kort verslag doen waar de projecten staan, wat de resultaten tot dan toe zijn en of het ook zo loopt zoals we hadden gewenst. Aan het einde zullen we nog eens een keer round-up doen van

die projecten, met daarbij ook absoluut het overdraagbaar maken van de kennis die is opgedaan, zodat het ook een duurzaam vervolg in het onderwijsveld zal krijgen. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja, dank u, voorzitter. Ja, motie 2, die ontraadt u, daarbij zegt u dat verzoekpunt 1, dat het niet zo is. Dus dat innovatie en vernieuwing niet leidend zijn voor de onderwijsateliers. Dan zou ik zeggen, prima. Dat is dus niet zo, dus dan is er ook niets aan de hand als deze motie wordt aangenomen. En verzoekpunt 2, daarvan zegt u dat u dat doet. Nou, dan kunnen we toch gewoon prima deze motie aannemen?

Wethouder SCHROOR: Nu, voorzitter, het is natuurlijk aan de raad. Maar in de overwegingen staan wel een paar punten waar ik het niet helemaal mee eens ben. Maar het is aan de raad om dat natuurlijk te overwegen. Ik weet dat het CDA in de regel overbodige moties niet steunt, maar deze is van uzelf, dus dat wordt een beetje ingewikkeld. Laat ik het zo zeggen, waarom ik hierbij aarzel, is niet innovatie en vernieuwing zijn leidend: nee. Maar de vraag wat dan wel, als ik dan naar uw woordvoering luister, daar maak ik mij wat zorgen over. Dus vandaar dat ik het een wat ingewikkelde motie vind. Ik zeg u wel toe dat het niet zo is, ik zeg namelijk dat het innovatief is, het is intensiverend – dat is een iets andere discussie – en het past bij die vijf ambities. Dat is wat het is, dat is leidend in deze aanpak. En het is absoluut een duurzame investering, die structureel bijdraagt aan de kwaliteit van het onderwijs. Dan laat ik het verder aan u over wat u met deze motie gaat doen.

De VOORZITTER: Een laatste opmerking van de heer Bolle nog over dit onderwerp.

De heer BOLLE (CDA): Ja, voorzitter, ik hecht er wel aan om deze motie in te dienen. De wethouder zegt hier vandaag dat innovatie, vernieuwen en intensiveren eigenlijk niet leidend zijn en in de commissie een ander verhaal. Dus ik zou het wel fijn vinden als we dan nu deze motie omarmen, dan doen we precies wat het college zegt en dan zit daar geen licht meer tussen.

De VOORZITTER: U had hem al ingediend toch? De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, de wethouder ontraadt de eerste motie, omdat het vertraging zou opleveren. Nu hebben we laatst een sessie gehad met de accountant. Die zegt dat we als raad er vooral op moeten letten dat we meetbaar onze plannen en voorstellen hebben, zodat we later erop terug kunnen komen in onze controlerende taak. Ik vind dat het onmogelijk is zoals de projecten nu omschreven zijn, omdat er een aantal elementen niet in die plannen zit, om die controlerende taak te kunnen waarmaken.

Wethouder SCHROOR: Ja, voorzitter, dat deel ik niet met de heer Koks. Ik denk dat, mocht de raad motie 4 aannemen, u in staat zal worden gesteld door het college om uw controlerende taak op deze projecten goed en uitvoerig te kunnen uitvoeren. Daarom is die motie overgelaten aan de raad en deze motie is ontraden, omdat er ook duidelijk staat voor de start van de projecten. Dat is niet een slim idee, dus vandaar dat wij motie 4 overlaten aan de raad en deze ontraden.

De VOORZITTER: Mijn voorstel is om de beraadslagingen in eerste termijn te sluiten nu en niet over te gaan tot een tweede termijn.

De heer WONINK (D66): Voorzitter?

De VOORZITTER: Ja, de heer Wonink.

De heer WONINK (D66): Ja, wij proeven dat er behoefte is aan wat overleg. Dus wij zouden graag de vergadering even willen schorsen.

De VOORZITTER: Zullen we dat vijf minuten doen? Ik heb u net gezegd dat we de hele avond hebben, die opmerking trek ik in.

De heer WONINK (D66): Zullen we dan tien minuten doen? Dan hebben we ruimte genoeg, denk ik.

De VOORZITTER: Nou, ik denk dat het snel kan. Ik reken op vijf.

Schorsing 18.03-18.14 uur

De VOORZITTER: De vergadering is heropend. Ik stel u voor om nu toe te werken naar de besluitvorming. Is er behoefte om nog stemverklaringen af te leggen? Ja? Oké. Ik ga eerst even naar de heer Wonink, want hij heeft de schorsing aangevraagd. Wilt u nog iets doen? Een verklaring afleggen? Hoeft niet, mag wel.

De heer WONINK (D66): Nee, wij hebben geen aanvullende verklaring.

De VOORZITTER: Oké. Dan gaan we even kijken... De heer Honkoop.

De heer HONKOOP (VVD): Dank u wel, voorzitter. Wij hebben een stemverklaring en die gaat over de motie 1. Wij willen graag bij die motie aangeven dat wij het sympathiek vinden en goed dat er meer aandacht wordt gevraagd voor meetbare resultaten. Wij begrijpen tegelijkertijd van het college bij bespreking van de door ons ingediende motie Bestendige, brede vernieuwing onderwijs, dat het college nader in zal gaan op de meetbare resultaten, ook hoe hier tussentijds en na afloop werk van zal worden gemaakt. Tegelijkertijd constateren wij in de motie, zoals die nu voorligt, dat die oproept tot uitstel van de projecten totdat er meer inzicht is en wij zijn niet voor uitstel van de projecten. Wij kunnen ons ook in andere elementen van de motie niet vinden en daarom zullen wij tegenstemmen.

De VOORZITTER: Dank u. De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, wij zullen tegen motie 4 stemmen. Wij vinden die overbodig. Het lijkt ons volstrekt normaal dat het college dat in zijn werkwijze realiseert.

De VOORZITTER: Dank u. De heer Van der Laan.

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Ik sluit me aan bij de stemverklaring van de VVD. Ik voeg daarbij toe met betrekking tot zowel motie 1 als 2 dat we ons kunnen vinden in de geest van de moties, maar dat we de formuleringen gewoon afkeuren en daarom tegen zullen stemmen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Anderen nog? Niet. Dan gaan wij over tot besluitvorming.

Dan breng ik in stemming motie nummer 1, getiteld Meetbaar, ook bij de inzet van onderwijsgeld. 14 voor, 23 tegen. De motie is verworpen.

Motie nummer 2, getiteld Programmatische aanpak. 14 voor, 23 tegen, de motie is verworpen.

Motie nummer 3, getiteld Betrek docent en ouders bij verdeling onderwijsgeld. 37 voor, 0 tegen. De motie is aanvaard.

Motie nummer 4, getiteld Bestendige, brede vernieuwing onderwijs. 23 voor, 14 tegen, motie is aanvaard.

Dan breng ik in stemming het voorstel zelf.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, ik heb een stemverklaring.

De VOORZITTER: De stemming is al aan de gang. 37 voor, 0 tegen.

Even naar de heer Koks, ik meen u de gelegenheid te hebben gegeven voor stemverklaringen, maar ik begrijp dat u het beperkt geïnterpreteerd hebt. U mag nu nog even zeggen waarom u uw stem hebt uitgebracht, zoals u dat hebt uitgebracht. Dan is dat voor de notulen ook vastgelegd.

De heer KOKS (SP): Ondanks de kritische kanttekeningen, die we hierbij hebben gemaakt, stemmen wij toch voor. Ook omdat we dus weten dat de tijd verder schrijdt en we niet de goede elementen daarin willen ophouden.

De VOORZITTER: Dank u wel.

9. Benoemingen

9.a.: Afscheid raadslid K.D.J. Castelein (D66)

De VOORZITTER: Dan gaan wij nu over tot het eerst nemen van afscheid van de heer Castelein. Daar hebben wij een vast ritueel voor. U wordt eerst toegesproken door mij, dan toegesproken door mevrouw Van Gijlswijk en dan krijgt u zelf het woord. Daarna is het normaal dat wij toch onze teleurstelling uitspreken naar u persoonlijk dat u vertrekt, maar dat stellen we even uit, want ik ga onmiddellijk daarna over tot installatie van het nieuwe raadslid. En dan kan het allemaal in een keer in een soort receptionele sfeer worden afgewikkeld. Is dat goed? Oké.

We hebben, de heer Castelein, beste Koen, kennisgenomen van de wijze waarop jouw fractievoorzitter aankondigde dat je vertrok. Hij laat je met moeite gaan. En het citaat luidt als volgt: het is slikken als iemand als Koen afscheid neemt van de raad en van onze fractie. Hij noemde je een echte dossiervreter met politiek gevoel en bindend vermogen tegelijkertijd. Dat is een zeldzame en uiterst waardevolle combinatie. Niet alleen hij, maar wij vinden het zelf ook heel erg jammer dat je gaat. Jij hebt twee jaar geleden toen je in de raad kwam – dat kwam natuurlijk omdat jouw fractie groter werd – volkshuisvesting en verkeer en vervoer gedaan. Je kwam in de commissies Ruimte en Wonen en Verkeer en Vervoer. Vooral als het ging om ruimtelijke ordening viel je vakkennis op. Je bent jurist en planoloog en afgestudeerd op de Omgevingswet. Het is dan ook dubbel jammer natuurlijk dat je vertrekt, want die kennis die je hebt, daar konden wij nu gratis over beschikken en straks moeten we je inhuren als we daar gebruik van willen maken. Buitengewoon pijnlijk. Je zat in die commissie Next City, die ook gaat over het ons voorbereiden

op die Omgevingswet. Jouw bijdragen daar zijn als uiterst waardevol gekenmerkt. Je maakte je sterk voor de huisvestingssituatie van internationale studenten, voor vermindering van uitlaatgassen in de binnenstad. Je was ook succesvol. Zo zijn wij op jouw initiatief bezig om onze algemene plaatselijke verordening tegen het licht te houden, minder overbodige regels. De trigger voor het feit dat jij je daar zo druk over maakte, was dat wij stoepkrijten door kinderen verboden hebben in onze plaatselijke verordening. Waarom hebben we dat nou gedaan? Het was overigens voor mij nieuw, want ik wist dat niet eens. Waarom hebben we dat nou gedaan? Omdat stoepkrijten eigenlijk als graffiti wordt gekenmerkt. Graffiti mag niet, dus je mag als kind ook niet stoepkrijten. Dan vraag jij je af, op jouw – mag ik zeggen – erudiete manier van uitdrukken – iedereen zou zeggen, dat moet onmiddellijk veranderd worden, maar jij vraagt dan heel netjes –: schieten we hier ons doel niet voorbij? Dan moet je echt even nadenken om te weten dat dit waarschijnlijk jouw in meest scherpe vorm uitgesproken protest is. Als jij je iets afvraagt, dan doe je dat ook met verve en ook op een ontzettend eigen manier. Ik denk dat het voor iedereen wel geldt dat het ook een genoegen is om naar je te luisteren. Je bent zelfs spreker als nevenfunctie. Je staat te boek op de sprekerslijst bij de Hans van Mierlo Stichting, het wetenschappelijk bureau van D66, dames en heren, voor zover u dat niet weet. We kunnen je boeken. Dat klinkt ook heel chique. De hele familie Clinton staat ook op zo'n sprekerslijst. Dus ik weet niet hoe duur je bent, maar jij laat je licht dan schijnen op allerlei sociaal en waarschijnlijk neoliberal gedachtegoed, mag ik aannemen.

Nou, nou, nou.

De VOORZITTER: Ja, dan maak ik eens een inhoudelijke opmerking... Het is goed. Nee, dat mag een burgemeester natuurlijk helemaal niet doen. Wij weten dat het je natuurlijk voornamelijk gaat om de inhoud, maar de vorm is voor jou ook belangrijk. Je wilt het ook mooi brengen, je wilt het ook goed formuleren en je wilt ook dat er aandacht voor is. Jij leest je woordvoeringen niet voor, jij draagt ze voor. Je hebt goede en zorgvuldige echt verantwoorde woordvoeringen. Lees ze maar eens na, er zit een kop en een staart aan. Het verhaal deugt altijd en het is lastig om daar oppositie tegen te voeren. Dus ook als je het een keer met het college niet eens bent, dan is het lastig discussiëren omdat jij scherp in je woordvoering zit. Tegelijkertijd is dat natuurlijk ook waar het politiek debat om gaat. Je moet ook met elkaar de tegenstellingen scherp op tafel leggen en vervolgens proberen die te overbruggen. Nu vertrek jij. Wij zeggen tot vandaag altijd dat het – eigenlijk in tegenstelling tot de publieke opinie – met die braindrain vanuit Groningen naar andere delen van het land wel wat meevalt. Het is er. Maar na vandaag weet ik niet of we dat zo kunnen handhaven. Je hebt een vurig pleidooi geuit om de Tour de France naar Groningen te krijgen. Je vond Utrecht al mooi, maar Groningen zou een nog betere plek zijn. Misschien zijn we dat wel met je eens, maar het komt er voorlopig even niet van. Maar als het gebeurt, dan ga ik ervan uit dat je ook weer terugkomt. Laat ik dan de beeldspraak maar even gebruiken, ik sluit nu af met te zeggen dat met jouw vertrek er een boel kwaliteit de deur uit fietst, we vinden het jammer, maar we hopen wel dat het heel erg goed met je gaat in de toekomst. Je krijgt het bekende, ik heb gezegd dat we een vast ritueel hebben, je krijgt van mij een cadeau en bloemen. Je weet precies wat erin zit. Zo gaat het. Het ga je heel goed. Dus kom er even uit, dan overhandig ik je dat.

Applaus en overhandiging cadeau en bloemen.

De VOORZITTER: Ga weer rustig zitten, het woord is nu aan mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Beste Koen. Toen de nestor een beroep op haar inlichtingennetwerk deed om deze toespraak voor jou voor te bereiden, kreeg ze van sommigen te horen: Koen is als D66, geen mening. Maar zulke uitspraken slaan natuurlijk als een tang op een varken. Jouw rechtenstudie en studie planologie hebben jouw politieke interesse versterkt. Zelf zeg je daarover: je kunt planologische beslissingen wetenschappelijk analyseren, je kunt eindeloos artikelen schrijven over juridische mogelijkheden en beperkingen, maar de beslissingen worden uiteindelijk toch genomen in de politiek. De afgelopen twee jaar leek je soms wel eens wat moeite te hebben met het maken van de keuze voor of tegen, want uiteindelijk gaat het ook daarom in de politiek. Jij probeert de ideale middenweg te vinden, zoals bij de discussie over de Kerklaan. Je vond het niet goed als alle schipperswoningen gesloopt zouden worden, maar een paar schipperswoningen moest wel kunnen. Onder het mom van 'als er maar iets overblijft' vroeg jij je in de raad hardop af: hoe bepaal je welk aantal schipperswoningen wenselijk is? En hoe leg je vast dat je vindt dat een bepaald aantal gesloopt mag worden, maar dat er wel een grens aan zit? Je stelde de vragen, maar gaf niet altijd zelf ook de antwoorden. En een beetje tegenstrijdig is dat natuurlijk wel. Aan de ene kant de neiging hebben vergaand en gedetailleerd dingen vast te willen leggen, dat is misschien ook wel de jurist in je. En aan de andere kant een voorstel indienen om die overbodige regels uit de APV te schrappen. Naar verluidt ben jij erg geïnteresseerd in de rechtsopleiding en wij zien je dat in de toekomst ook nog wel gaan doen. Alle belangen en alle kanten serieus afwegen is jou wel gegeven. Ondanks dat je goed in staat bent je belangenafweging goed uit te leggen, uiteindelijk zul je een besluit moeten nemen. Daarom is een ding belangrijk om voor de toekomst in je oren te knopen, een rechter moet uiteindelijk wel een beslissing nemen en tot een uitspraak komen.

Er lijken wel wat meer tegenstrijdigheden te zijn. Jij constateert dat er binnen D66 twee groepen mensen zijn. De mensen die onder Terlouw en Van Mierlo lid geworden zijn en de nieuwe generatie van Pechtold. Jij bent van alle twee een beetje, je bent actief bij de Van Mierlo Stichting, maar van de generatie Pechtold qua lidmaatschap. Bij de Van Mierlo Stichting houd jij je bezig met de vraag – de burgemeester verwees daar ook al naar – wat

sociaalliberalisme in deze tijd precies is. Daarover zeg je: “De participatiemaatschappij, zoals ingevoerd door PvdA en D66, daar kunnen wij ons van oudsher wel in vinden. Maar het strijkt ons ook wel op een bepaalde manier tegen de haren in. Wij proberen te formuleren wat dat dan precies is.” Sommigen vinden dat nou typisch D66, geen antwoorden geven, maar nog veel meer vragen formuleren.

Wat jij met Van Mierlo en Pechtold gemeen hebt, is jouw gave om te kunnen spreken. Je doet dat in een heel erg kenmerkende, barokke stijl. Als je barokke stijl googelt, dan levert dat resultaten op als: gebruik van dieptewerking met perspectieven; rijk en weelderig; ingewikkeld; goddelijk; felle accenten; tegenstellingen; dramatische en versterkte effecten. Ik zou bijna zeggen, het kon ook wel op mij van toepassing zijn. Jouw stijl van spreken deed menigeen in deze raad denken aan die van een dominee, maar anderen zeiden Philip Bloemendal, de stem van het Polygoonjournaal. Zijn kenmerkende stemgeluid en zijn humor worden geassocieerd met de jouwe.

Polygoonfragment: Naast de gewone wegwijzers vindt men in Groningen de routewijzers van de tentoonstelling Beeld en route. Op tal van plaatsen zijn in het Groningse land moderne plasticen opgesteld. Op deze wijze verbindt men de belangstelling voor het landschap met die van de nieuwe vormgeving. Ook het prachtige oude klooster van Ter Apel heeft men in deze tentoonstelling betrokken, met beelden in de tuinen rondom en met kleine plasticen in het klooster zelf. Bij die kleine plasticen trekt De Begrafnis, een beeldje in lood van Gerrit Veenhuizen, de aandacht. Verder nu langs de rijke Groningse akkers, en route naar het prachtige kerkje van Sellingeren. Ook dit middeleeuwse kerkgebouw is omringd door vormen, waarin beeldhouwers de eigen tijd vastgelegd willen zien en die door velen moeilijk geaccepteerd worden. Al zijn er al Groningers zelf aan het werk gegaan met anonieme werkstukken. We rijden naar Bellingwolde en vinden daar...

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Nou, van Bellingwolde gaan ze naar Drenthe, maar daar wouden we het niet over hebben. Het geluid was misschien niet zo heel goed, maar ik zal zorgen dat de link van dit filmpje nog gepubliceerd wordt. Het was een beetje bedoeld opdat je Groningen niet zal vergeten, de weg hier altijd zal weten, maar ook als mensen goed luisteren naar de stem van Philip Bloemendal, dan herkennen we die van jou daar ook wel in.

Er is nog een overeenkomst tussen jou, Van Mierlo en Pechtold. Met jou zijn zelfs door SP'ers best inhoudelijke overeenkomsten te vinden en compromissen te sluiten. Daarmee ben jij een echte D66'er, die makkelijk verschillende kanten op kan bewegen. Ik denk dat jouw vriendin Liesbeth dat ook wel prettig vindt. Jij gaat in Baarn werken, zij blijft in Leeuwarden en Assen werken. Jullie hebben rondgekeken in Zwolle, dat werd hem niet. De logica ontgaat me, maar jullie gaan dus in Hattem wonen. Jouw flexibiliteit komt voort uit het feit dat jij iemand bent die heel erg openstaat voor mensen met een andere mening. Dat laatste hebben vele Stadgers gemerkt. Bij jouw kandidaatstelling heb je uitgesproken dat je met zoveel mogelijk mensen in de stad een kop koffie zou gaan drinken. Jij schijnt ook standaard in de reacties op mailtjes van Stadgers te zetten: ik spreek het liefste met u af. Een van de raadsleden met dezelfde portefeuille als jij vraagt diezelfde Stadgers altijd: en, hebben andere partijen ook gereageerd? Dan werd er hel vaak gezegd, ja, Koen van D66 is ook langs geweest. De hamvraag van vanavond is natuurlijk: hoeveel kopjes koffie heb jij de afgelopen maanden met Stadgers gedronken?

Koen, je bent een man die presentatie en representatie van raadsleden van belang vindt. Je zei bij je aantreden: ik wil altijd in pak in de gemeenteraad zitten. Dat heb je, voor zover ik weet, net zoals PvdA-raadslid Jan Pieter Loopstra tot vandaag, altijd gedaan. Hoewel, je schijnt ook wel eens in een rode broek in deze zaal te zijn verschenen, tijden veranderen. Vroeger deden alleen VVD'ers en Vindicaters dat. Het dragen van een pak wordt door andere raadsleden zeer gewaardeerd. Mevrouw Chakor is stapelverliefd op de bijbehorende manchetknopen, die jij altijd draagt. Ze zei daarover: dat deden mannen alleen in de jaren dertig. Waarmee ze overigens niet wil zeggen dat jij geen moderne man bent, want die ouderwetse manchetknopen draag je in combinatie met moderne hippe sokken met afbeeldingen van stripfiguren. Dat je hecht aan raadsleden, die zich een beetje fatsoenlijk kleden, blijkt ook uit het feit dat jij elke raadsvergadering op het punt hebt gestaan een motie in te dienen, waarin de raad een minimale lengte voor rokjes van vrouwelijke raadsleden uitspreekt.

Alle gekheid op een stokje. Hoe je het volksvertegenwoordigerschap ook hebt vervuld, de inlichtingendienst van de nestor is het over een ding heel erg eens. Niet alleen de D66-fractie, nee, wij allen gaan een heel erg prettig raadslid missen. Een collega-raadslid dat altijd vrolijk is. Het voorbeeld van een raadslid, die het politieke debat kan loslaten en ook al hebben we hier soms hele felle debatten, persoonlijk goed met collega-raadsleden overweg kan.

Dan het spannendste moment, de cadeautjes. Je vindt het leuk om met politiek bezig te zijn. Je wilt het geen spel noemen, maar je hebt politiek ook wel eens vergeleken met een knikkerspel, waarbij de knikkers dan te mooi zijn om er niet mee te spelen. Voor jou knikkers waar je wel mee mag spelen. Ikzelf denk dat het nodig is dat je afkickt van de vele kopjes koffie met de Stadgers. Daarom een doos vol lekkere thee. Bedankt, het ga je goed en veel succes in de toekomst.

Applaus en overhandiging cadeaus.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Castelein.

De heer CASTELEIN (D66): Van die mogelijkheid, voorzitter, maak ik natuurlijk graag nog een keer gebruik. Voorzitter, durf te kiezen, was een slogan waarmee mijn partij volgens mij de vorige Tweede Kamerverkiezingen campagne heeft gevoerd. Geheel volgens die slogan heb ik gekozen. Het gevolg van die keuze zorgt ervoor dat ik nu hier sta om nog eenmaal, zoals ik net al zei, gebruik te maken van de mogelijkheid om via u de gemeenteraad toe te

spreken. Voorzitter, het mogen vertegenwoordigen van de stad en haar inwoners heb ik altijd een eer gevonden. Je ontmoet mensen, Rosita of mevrouw Van Gijlswijk refereerde er ook al aan, die je anders nooit ontmoet zou hebben en je komt op plekken die je anders nooit bezocht zou hebben. Waar mijn portefeuille met name de fysieke stad omvatte, een ogenschijnlijk harde kant van de stad, boeiden de gesprekken over deze kant van de stad mij nog het meest. Aan keukentafels bij mensen thuis, in buurtcafés om de hoek of hier in het stadhuis, omdat ze dat ook wel eens graag van binnen wilden zien. Dit contact, deze gesprekken, maar vooral ook de debatten hier in de raad, zorgen bij mij voor een energie en enthousiasme, waardoor ik eigenlijk wel met gemak kan zeggen dat ik vandaag de gemeenteraad van Groningen verlaat, maar niet de politiek. Dat ik dat met gemak kan zeggen, neemt niet weg dat ik hier sta met een dubbel gevoel. Het verlaten van de raad vind ik een pijnlijke consequentie van de keuze om te gaan voor de kans die mij in Baarn is geboden. Het was een of-of-vraagstuk. Ik moest dus kiezen en ik heb gekozen. Voorzitter, op zo'n moment van afscheid hoort ook een bedankronde, die ik dan graag nu inzet door u en Rosita – er staat hier Rosita, maar officieel hoor ik hier natuurlijk mevrouw Van Gijlswijk te zeggen – te bedanken voor de mooie woorden. Maar ook om mijn fractie te bedanken. Deze bevat mensen die voor mij de uitzondering op de regel vormen dat je in de politiek geen vrienden maakt. Tot hen zeg ik dat de partij te klein is om elkaar nooit meer te ontmoeten. Ik wil mijn collega's hier in de raad en het college bedanken voor de mooie debatten, gesprekken en discussies over de toekomst van de stad. Eigenlijk wil ik tot hen zeggen dat de politieke wereld veel te klein is om elkaar te blijven ontlopen. Voorzitter, ook de bodes wil ik bedanken voor hun ondersteuning, maar in mijn geval voor de vele kopjes koffie. Ik kan wel stellen dat het de lekkerste koffie van het stadhuis is. Want ook al is de concurrentie op de derde verdieping moordend, de gezelligheid die je er bij de bodes bij krijgt is op de derde verdieping afwezig. Voorzitter, politiek draait natuurlijk eigenlijk om meer dan wat hier in het stadhuis gebeurt. Ik ben daarom ook enige dank wel verschuldigd aan Liesbeth, voor haar geduld, haar raad en advies. Dus om haar toe te spreken: merci beaucoup.

Voorzitter, een afronding op dit punt zou logisch zijn. Toch doe ik dat niet voordat ik u heb voorgesteld aan iemand. Dan kijk ik naar Peter en als het goed is krijgt u de foto te zien. Dit is Bas. Geboren in het jaar dat Jan Raas voor de vijfde keer de Amstel Gold Race won, er toch geen nieuw kabinet Den Uyl kwam en Ein bisschen Frieden de hitlijsten aanvoerde. Een gewoon geboortejaar, maar Bas is een wonderlijke man. Bas is gelukkig, zoals ook blijkt, gelukkiger dan hij vaak tot nu toe was. Bas heeft een mooi huis, een goede plek voor zichzelf, al woont hij niet alleen. Hij leidt zijn eigen leven in zijn eigen wereld, maar dat betekent niet dat onze wereld niet belangrijk is voor Bas. Bas is meer dan dat wij dat zijn afhankelijk van anderen, afhankelijk van onze wereld, van onze besluiten, onze regels en onze welwillendheid om voor hem te zorgen. Ondanks deze grote afhankelijkheid klaagt Bas niet, ventileert hij niet zijn mening op Twitter of Facebook, heeft hij niets aan een meldpunt, vult hij niet uit protest een ansichtkaart in, laat staan dat hij deze aan een waslijn rijgt. Bas staat niet op de Grote Markt om zijn gelijk te halen en wil al helemaal geen stadhuis bezetten. Bas kent het bestaan van de gemeenteraad niet, net zoals hij het bestaan van mijn lidmaatschap daarvan ook niet kent. Zijn naam staat nu wel mooi in de handelingen. Bas stemt niet zelf, hij spreekt niet in. Je kan hem niet op de publieke tribune zien zitten. Bas leeft, zoals ik zei, zijn eigen leven in zijn eigen wereld. Daarmee is Bas voor mij de personificatie van de zwijgende meerderheid. En Bas, dat is mijn broer. Ondanks dat hij niet weet wat ik hier de afgelopen jaren in de raad heb gedaan, wat de gemeenteraad is, wat politiek is, is zijn onwetendheid, maar vooral zijn zwijgen, bepalend voor mij geweest. Want zijn wij geen volksvertegenwoordigers voor alle inwoners? Niet alleen voor degenen die hard roepen, die inspreken, die mailen, die meldpunten laten volstromen. Zijn we er ook niet voor mensen zoals Bas, de zwijgende meerderheid? Het is altijd mijn streven geweest de redelijkheid van die zwijgende meerderheid in mijn afwegingen te betrekken en op te zoeken. Ik stond daarin niet alleen en ga er dan ook niet van uit dat deze oproep zal verzanden. Laat deze redelijkheid, de redelijkheid van de zwijgende meerderheid, niet verloren gaan in het debat, niet verloren gaan in de besluitvorming en in het doen en laten van de gemeenteraad. Ja, we moeten oog hebben voor de minderheid, maar nee, we moeten de meerderheid niet uit het oog verliezen. Vooral niet de redelijkheid van die zwijgende meerderheid. Dank jullie wel.

Applaus.

9.b: Installatie raadslid T. Rustebiel (D66)

De VOORZITTER: Wij gaan, leden van de raad, over tot de installatie van de heer Rustebiel, maar dat doen wij nadat wij van de heer Ubbens hebben gehoord of het mag of niet. U mag het vanaf daar doen, maar als u het op prijs stelt om het vanaf hier te doen, dan doe ik een stap opzij.

De heer UBBENS (CDA): Nee hoor, ik wil het hier ook wel doen. Wij hebben de geloofsbrieven bestudeerd en hebben geconstateerd dat ze in orde zijn. Daarom kan de heer Rustebiel worden toegelaten tot de raad.

De VOORZITTER: Dan stel ik voor dat de heer Rustebiel nu even naar voren treedt. We hebben voor de vergadering de procedure al even doorgenomen. Een kind kan de was doen, maar het moet wel even gebeuren. Ik lees de belofte voor en dan zegt u mij straks na: dat verklaar en belof ik.

De belofte luidt als volgt. Ik verklaar dat ik om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en belof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen

of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het gemeentebestuur naar eer en geweten zal vervullen. Dan verzoek ik u mij na te zeggen: dat verklaar en beloof ik.

De heer RUSTEBIEL (D66): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Hartelijk gefeliciteerd met uw raadslidmaatschap. U krijgt nu allen de gelegenheid om zowel uw treurnis te uiten naar de heer Castelein als de heer Rustebiel te feliciteren. Ik sluit de vergadering.

Applaus.

(Sluiting 18.41 uur.)